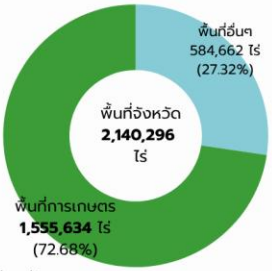
ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดพัทลุง

ข้อมูล ณ เดือน ตุลาคม 2569

1 ภาพรวมสำคัญของจังหวัด

พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่การเกษตร	ประชากรทั้งหมด	ครัวเรือนภาคการเกษตร	GPP จังหวัด	GPP ภาคการเกษตร	รายได้ต่อหัว
2,140,296 ไร่	1,555,634 ไร่ (72.68% ของพื้นที่ทั้งหมด)	518,066 คน (211,206 ครัวเรือน)	87,337 (41.35% ของประชากรทั้งหมด)	46,770 ล้านบาท	17,118 ล้านบาท	95,232 บาท/ปี

2 พื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ที่มา: ที่ทำการปกครองจังหวัดพัทลุง, สำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุง

ประเภทการใช้ประโยชน์	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
ยางพารา	964,657	62.01
ปาล์มน้ำมัน	136,618	6.87
ข้าว	106,921	8.78
ไม้ผล/ไม้ยืนต้น	46,741	3.01
พืชผัก/พืชไร่/สมุนไพร	11,669	0.75
ประมง	14,202	0.91
ปศุสัตว์	8,803	0.57
เนื้อที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์	266,023	17.10
รวม	1,555,634	100

3 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ (5 อันดับแรก) เรียงตามพื้นที่ปลูก

อันดับ	ชนิดพืช	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต	ผลผลิตเฉลี่ย/ไร่ (กก.)
1	ยางพารา	964,657	182,727	199
2	ปาล์มน้ำมัน	136,618	307,125	2,626
3	ข้าว	106,921	64,725	462
4	ทุเรียน	9,577	1,691	259
5	มังคุด	9,059	1,658	158

4 สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ

ปศุสัตว์	จำนวน (ตัว)
สุกร	458,872
ไก่เนื้อ	6,517,624
โคเนื้อ	157,485
โคนม	3,043
ไก่ไข่	953,002

ที่มา: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพัทลุง

ประมง	ผลผลิต (ตัน)
ปลาดุก	1,816.90
ปลานิล	1,167.67
ปลากะพงขาว	7.80
กุ้งขาวแวนนาไม	682.01
กบ	176.65

ที่มา: สำนักงานประมงจังหวัดพัทลุง

5 ทรัพยากรการผลิต

ปริมาณน้ำท่าเฉลี่ย 2,863.03 ล้าน ลบ.ม.

ปริมาณน้ำฝน 1 มกราคม 2569 ถึงปัจจุบัน 723.6 มม. ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยสะสม 30 ปี รวม 2,243.3 มม.

พื้นที่ชลประทาน 485,067

พื้นที่รับประโยชน์รวม 369,108 ไร่ (23.73% ของพื้นที่เกษตรกรรม)

ความต้องการใช้น้ำ (ล้าน ลบ.ม.)

เกษตรกรรม	อุปโภคบริโภค	อุตสาหกรรม
632.88 ล้าน ลบ.ม.	18.89 ล้าน ลบ.ม.	4.03 ล้าน ลบ.ม.

สถานการณ์ของอ่างเก็บน้ำขนาดกลางจังหวัดพัทลุง (วันที่ 28 ตุลาคม 2569)

ปริมาณน้ำรวม 21.93 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น 30.67% ของความจุน้ำรวมทั้งหมด (70.50 ล้าน ลบ.ม.)

6 สินค้าเด่น/สินค้า GI ของจังหวัด

ข้าวเจ้าพันธุ์พื้นเมือง มีเยื่อหุ้มเมล็ด สีขาวปนแดง เพราะมีแอนโทไซยานิน เมื่อหุงสุกจะนุ่มมาก มีกลิ่นที่เป็นเอกลักษณ์

ผลิตจากต้นปาล์มสาคูที่มียอดสีแดง ไม่มีหนาม นำมาผ่านขั้นตอนการแปรรูปเป็นแป้งสาคูที่มีลักษณะเป็นแบบเม็ดและแบบผง สีไทน้ำตาล มีกลิ่นหอมเยื่อไม้ต้นสาคู มีความเหนียว นุ่ม รสหวาน

ปลาดุกธรรมชาติ ในแหล่งพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่ากะเลน้อย ที่นำมาผ่านกระบวนการหมักด้วยเกลือและน้ำตาลทราย ผิวสัมผัสแห้ง หนังมีสีเทาดำ

ผลิตภัณฑ์จักสานจากกระจูด ที่ผลิตเป็นของใช้ประจำวัน ของใช้บนโต๊ะอาหาร ของตกแต่ง ของที่ระลึก และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่มีจักสานจากกระจูดเป็นองค์ประกอบหลัก ผ่านการสานและขึ้นรูปด้วยเส้นตอกกระจูดที่มีความนุ่ม ยืดหยุ่น ไม่เปราะ ไม่ขาดง่าย และมันวาว

7 มาตรฐานสินค้าเกษตร

GAP	ด้านข้าว	162	ราย
	ด้านพืช	1,632	ราย
	ด้านปศุสัตว์	685	ฟาร์ม
	ด้านประมง	122	ฟาร์ม
เกษตรอินทรีย์	ด้านข้าว	186	ราย
	ด้านพืช	14	ราย
	ด้านปศุสัตว์	1	ราย
	ด้านประมง	1	ราย

ที่มา: ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง, ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง: 2569

8 สหกรณ์การเกษตร/กลุ่มเกษตรกร

สหกรณ์ 54 แห่ง

สมาชิก 84,376 ราย

กลุ่มเกษตรกร/อาสาสมัครเกษตร

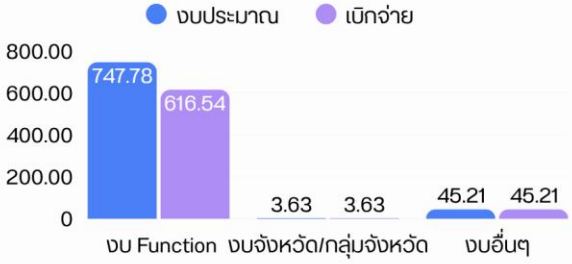
กลุ่มเกษตรกร	31	กลุ่ม
วิสาหกิจชุมชน	570	กลุ่ม
อาสาสมัครเกษตร	14	สาขา

ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพัทลุง: 2569

9 งบประมาณพัฒนาการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

สรุปผลการเบิกจ่ายงบประมาณ 83.53%

เบิกจ่ายแล้ว 665.39 ล้านบาท งบประมาณรวม 796.62 ล้านบาท

10 สถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตร

โรคไหม้/ไหม้คอรวง

ควนขนุน พื้นที่ระบาด 6 ไร่ เกษตรกร 1 ราย

การดำเนินการแก้ไข

เจ้าหน้าที่กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุง พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอควนขนุน ลงพื้นที่ให้คำแนะนำการป้องกันกำจัดศัตรูพืชในข้าว

โรครากเน่าโคนเน่า

กงหรา พื้นที่ระบาด 18 ไร่ เกษตรกร 15 ราย

ป่าพะยอม พื้นที่ระบาด 2 ไร่ เกษตรกร 13 ราย

การดำเนินการแก้ไข

เจ้าหน้าที่กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุง พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอกงหรา และป่าพะยอม ลงพื้นที่ให้คำแนะนำการป้องกันกำจัดโรคในต้นทุเรียน

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม... สนง. เกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง 0-7461-4203 saraban_plg@opsmoac.go.th ศาลากลางจังหวัดพัทลุงชั้น 4

ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรและสหกรณ์
จังหวัดพัทลุง

ข้อมูล ณ เดือน ตุลาคม 2569

1. ข้อมูลด้านการเกษตรของจังหวัด

1.1 พื้นที่ของจังหวัด 2,140,296 ไร่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรม 1,555,634 ไร่ (72.68 % ของพื้นที่ทั้งหมด) เป็นพื้นที่ปลูกยางพารา 964,657 ไร่ (62.01%) ข้าว 106,921 ไร่ (6.87%) ปาล์มน้ำมัน 136,618 ไร่ (8.78%) ไม้ผล 36,064 ไร่ (2.32%) ไม้ยืนต้น (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) 10,677 ไร่ (0.69%) พืชไร่ 4,392 ไร่ (0.28%) พืชผัก 5,327 ไร่ (0.34%) สมุนไพร 1,950 ไร่ (0.13%) ปศุสัตว์ 14,202 ไร่ (0.91%) ประมง 8,803 ไร่ (0.57%) และพื้นที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ 266,024 ไร่ (17.10%) (ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุง ณ กันยายน 2569) โดยมีพื้นที่เกษตรกรรมในเขตชลประทาน 346,738 ไร่ และพื้นที่เกษตรกรรมนอกเขตชลประทาน 1,208,186 ไร่

(ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุง, โครงการชลประทานพัทลุง)

1.2 สถานการณ์ด้านทรัพยากรการผลิตและแนวโน้ม

1) ปริมาณน้ำภาพรวมจังหวัด ปริมาณน้ำท่าเฉลี่ย 2,863.03 ล้าน ลบ.ม.
(ที่มา: โครงการชลประทานพัทลุง)

2) ปริมาณน้ำฝนสะสม ตั้งแต่ วันที่ 1 มกราคม 2569 ถึงปัจจุบัน รวม 723.6 มิลลิเมตร ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยสะสม 30 ปี (พ.ศ. 2538 - 2568) รวม 2,243.3 มิลลิเมตร
(ที่มา: สถานีอุตุนิยมวิทยาพัทลุง)

3) ความต้องการใช้น้ำของจังหวัด 658.89 ล้านลบ.ม. ต่อปี จำแนกออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

- อุปโภคบริโภค 18.98 ล้านลบ.ม.
- เกษตรกรรม 635.88 ล้านลบ.ม.
- อุตสาหกรรม 4.03 ล้านลบ.ม.

(ที่มา: โครงการชลประทานพัทลุง)

4) การใช้ประโยชน์และความเหมาะสมของดินเพื่อการเพาะปลูก (Agri-Map analytic)

- พื้นที่ทำการเกษตรที่เหมาะสม (S1+S2) 794,055.43 ไร่
- พื้นที่ทำการเกษตรที่ไม่เหมาะสม 318,232.99 ไร่ ประกอบด้วย ยางพารา 282,562.64 ไร่, มังคุด 16,090.91 ไร่, เงาะ 9,783.56 ไร่, ทุเรียน 5,345.98 ไร่, ข้าว 3,659.03 ไร่, สับปะรด 204.04 ไร่ และปาล์มน้ำมัน 586.83 ไร่

รายละเอียดดังตาราง

หน่วย: ไร่

ชนิดพืช	เหมาะสมสูง (S1)		เหมาะสมสูง (S2)		เหมาะสมเล็กน้อย (S3) ปลูก	ไม่เหมาะสม (N) ปลูก
	ปลูก	คงเหลือ	ปลูก	คงเหลือ		
ยางพารา	309,692.04	124,121.99	152,850.33	64,688.09	81,465.05	282,562.64
ข้าว	137,472.62	330,617.79	41,536.81	89,695.48	11,934.87	3,659.03
ปาล์มน้ำมัน	22,003.23	636,637.90	23,545.81	571,144.90	1,436.16	586.83
ทุเรียน	14,615.06	427,080.30	5,356.23	317,650.65	-	5,345.98
เงาะ	22,104.29	419,591.30	7,559.21	315,447.80	-	9,783.56
มังคุด	41,893.19	399,802.10	15,426.61	307,580.23	-	16,090.91
สับปะรด	-	-	-	-	3,099.18	204.04
รวมพื้นที่	**547,780.43**	**2,337,851.38**	**246,275.00**	**1,666,207.15**	**97,935.26**	**318,232.99**

1.3 ขนาดเศรษฐกิจของจังหวัด (GPP) มีมูลค่า 46,770 ล้านบาท (ปี 2567) แบ่งออกเป็น GPP ภาคเกษตร 17,118 ล้านบาท (36.60%) ภาคนอกการเกษตร 29,652 ล้านบาท (63.40%) รายได้เฉลี่ยต่อหัว 95,232 บาท/ปี

จำนวนประชากร 518,066 คน 211,206 ครัวเรือน เป็นภาคการเกษตร 87,337 ครัวเรือน (41.35% ของประชากรทั้งหมด) และเป็นแรงงานภาคเกษตรกร 231,891 คน (44.76% ของประชากรทั้งหมด)

(ที่มา 1. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สภาพัฒน์) (ข้อมูล ณ มีนาคม 2569)
2. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (ข้อมูล ณ ธันวาคม 2568)
3. สำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุง (ข้อมูล ณ กันยายน 2568))

1.4 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2569 จำนวน 10 ชนิด รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด ปี พ.ศ. 2569

ลำดับ	ชนิดพืช	ครัวเรือนที่ปลูก (ครัวเรือน)	พื้นที่ (ไร่)		ปริมาณผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต/ไร่ (กก.)	หน่วย	ราคา/หน่วย (บาท)	มูลค่า (ล้านบาท)
			เพาะปลูก	เก็บเกี่ยว/ให้ผลผลิต					
1	ยางพารา	74,127	964,657	917,937	182,727	199	กก.	56.05	10,241.81
2	ข้าวนาปี*	13,997	106,907	105,271	48,635	462	ตัน	10,550	513.31
3	ข้าวนาปรัง**	4,906	29,915	29,915	16,090	538	ตัน	8,210	132.09
4	ปาล์มน้ำมัน	17,749	136,618	116,966	307,125	2,626	กก.	6.58	2,021.96
5	ทุเรียน	3,749	9,577	6,535	1,691	259	กก.	98.00	165.71
6	มังคุด	5,365	9,059	8,363	1,658	198	กก.	36.82	61.04
7	ลองกอง	3,257	4,727	4,715	98	21	กก.	31.92	3.13
8	เงาะ	1,998	2,270	2,205	194	88	กก.	21.12	4.11
9	สละ	1,180	3,930	3,431	5,643	1,645	กก.	45	253.26

ลำดับ	ชนิดพืช	ครัวเรือนที่ปลูก (ครัวเรือน)	พื้นที่ (ไร่)		ปริมาณผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต/ไร่ (กก.)	หน่วย	ราคา/หน่วย (บาท)	มูลค่า (ล้านบาท)
			เพาะปลูก	เก็บเกี่ยว/ให้ผลผลิต					
10	สับปะรด	493	3,126	3,063	11,670	3,810	กก.	12	141.06

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุง (ข้อมูลเอกภาพ) ณ กันยายน 2569

หมายเหตุ :

* พันธุ์ข้าวที่ปลูก (ข้าวนาปี) ได้แก่ เล็บนกปัตตานี สังข์หยดพัทลุง สังข์หยด ข้าวปทุมธานี 1 เฉี้ยงพัทลุง กข 79 กข 55 ข้าวไรซ์เบอรี่ กข 43 เล็บนก กข 49

** พันธุ์ข้าวที่ปลูก (ข้าวนาปรัง) : ปทุมธานี 1 ชัยนาท 1 หอมปทุม เฉี้ยง หอมปทุม มาเลย์ กข 55 กข 43 กข 29 กข 53 กข 79 ไรซ์เบอรี่

1.5 สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2569 จำนวน 10 ชนิด แบ่งออกเป็นสินค้าปศุสัตว์ จำนวน 5 ชนิด (ตารางที่ 2) และสินค้าประมง จำนวน 5 ชนิด (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 2 สินค้าปศุสัตว์ที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2569

ลำดับ	ชนิด	เกษตรกร (ราย)	ปริมาณผลผลิต	
			จำนวน	หน่วย
1	สุกร	3,996	458,872	ตัว
2	ไก่เนื้อ	781	6,517,624	ตัว
3	โคเนื้อ	28,817	157,485	ตัว
4	โคนม	104	3,043	ตัว
5	ไก่ไข่	2,473	953,002	ตัว

ที่มา: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพัทลุง (ข้อมูล ณ มกราคม 2569)

ตารางที่ 3 สินค้าประมงที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2569

ลำดับ	ชนิด	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่เพาะเลี้ยง (ไร่)	ปริมาณผลผลิต		ราคา/หน่วย (บาท/กก.)	มูลค่า (ล้านบาท)
				จำนวน	หน่วย		
1	กุ้งขาวแวนนาไม	155	1,485.27	682.01	ตัน	135	92.07
2	ปลาดุก	1,226	655.24	1,816.90	ตัน	50	90.85
3	ปลานิล	1,557	730.943	1,167.67	ตัน	70	81.74
4	ปลากะพงขาว	75	93.00	7.80	ตัน	150	1.17
5	กบ	116	4.88	176.65	ตัน	65	11.48

ที่มา: สำนักงานประมงจังหวัดพัทลุง (ข้อมูล ณ มกราคม 2569)

1.6 สินค้าเด่น/สินค้า GI ของจังหวัด

1.6.1 สินค้า GI ของจังหวัด จำนวน 4 สินค้า ดังนี้

1) **ข้าวสังข์หยดเมืองพัทลุง** (เลขทะเบียน 49100019) (ประกาศขึ้นทะเบียนวันที่ 28 มิถุนายน 2549) เป็นสินค้าข้าวพันธุ์แรกของประเทศไทยที่ได้รับการรับรองใช้ชื่อว่า “ข้าวสังข์หยดเมืองพัทลุง” ข้าวสังข์หยดพัทลุงเป็นข้าวเจ้าพันธุ์พื้นเมือง ไวต่อช่วงแสง ปลูกได้เฉพาะนาปี โดยทั่วไปจะอยู่ในเขตนาน้ำฝน และปลูกได้ในสภาพพื้นที่นาทั่วไปที่ไม่ลุ่มหรือดอนเกินไป สภาพดินควรเป็นดินเหนียวกึ่งดินร่วน

เหนียว ลักษณะเด่น ข้าวสังข์หยดมีเยื่อหุ้มเมล็ดสีขาวปนสีแดงจาง ๆ จนถึงสีแดงเข้ม ข้าวกล้องมีสีแดง เพราะมีแอนโทไซยานิน อยู่ในเยื่อชั้นนอกของข้าวกล้อง ข้าวซ้อมมือเมื่อขัดสีบางเมล็ดมีสีขาวใส แต่ส่วนใหญ่ ลักษณะขุ่นขาว เมื่อหุงสุกจะนุ่มมากและยังคงนุ่มอยู่ เมื่อเย็นลงจะมีกลิ่นที่เป็นเอกลักษณ์) พื้นที่ปลูก ครอบคลุมทั้ง 11 อำเภอของจังหวัดพัทลุง จำนวนครัวเรือนที่ปลูก 3,765 ครัวเรือน เนื้อที่ปลูก 17,703 ไร่ ผลผลิต 6,745 ตัน/ปี (สำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุง (ข้อมูลเอกภาพ) ณ กันยายน 2569) ปัจจุบันมีผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย ข้าวสังข์หยดเมืองพัทลุง ประจำปี 2569 จำนวน 12 ราย ดังนี้

ผู้ผลิต จำนวน 7 ราย ได้แก่

1. ชมรมอุตสาหกรรมเกษตรอินทรีย์แหลมทอง-ปันแต ที่อยู่ 3 ม.9 ต.แหลมโตนด อ.ควนขนุน จ.พัทลุง 93110 โทร 081-990-1436

2. วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์บ้านโคกทรายผ่อง ที่อยู่ 305 ม.3 ต.ควนขนุน อ.ควนขนุน จ.พัทลุง 93110 โทร 090-626-0247

3. กลุ่มทำนาอินทรีย์บ้านพังดาน 123 ม.2 ต.นาขยาด อ.ควนขนุน จ.พัทลุง 93110 โทร 081-598-8989

4. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตข้าวอินทรีย์บ้านโตร๊ะ ที่อยู่ 70 ม.8 ต.ตำนาน อ.เมืองพัทลุง จ.พัทลุง 93000 โทร 081-479-5161

5. กลุ่มข้าวสังข์หยดอินทรีย์บ้านพังดาน ที่อยู่ 123 ม.2 ต.นาขยาด อ.ควนขนุน จ.พัทลุง 93110 โทร 081-598-8989

6. วิสาหกิจชุมชนชาวนาพัทลุง ที่อยู่ 248 ม.2 ต.ท่ามิหรำ อ.เมืองพัทลุง จ.พัทลุง 93000 โทร 081-479-5161

7. กลุ่มผลิตข้าวอินทรีย์ ม.7 บ้านโคกโพธิ์ ที่อยู่ 310 ม.7 ต.โตนดด้วน อ.ควนขนุน จ.พัทลุง 93110 โทร 081-189-2477

ผู้ประกอบการค้า จำนวน 2 ราย ได้แก่

1. ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิสาหกิจชุมชนชาวนาพัทลุง (ข้าววิบูลพันธุ์) ที่อยู่ 248 ม.2 ต.ท่ามิหรำ อ.เมืองพัทลุง จ.พัทลุง 93000 โทร 081-479-5161

2. ห้างหุ้นส่วนจำกัด สมบูรณ์เนเจอร์กรุ๊ป (ข้าวสมบูรณ์) ที่อยู่ 123 ม.2 ต.นาขยาด อ.ควนขนุน จ.พัทลุง 93110 โทร 081-598-8989

2) **ปลาดุกร้าทะเลน้อยพัทลุง** (ประกาศขึ้นทะเบียน 3 พฤษภาคม 2562) หมายถึง ปลาดุกธรรมชาติในแหล่งพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ที่นำมาผ่านกระบวนการหมักด้วยเกลือและน้ำตาลทราย และตากแดดทำให้ได้ ปลาดุกร้าทะเลน้อยพัทลุงที่ยังคงรูปร่างของปลาดุก ผิวสัมผัสแห้ง หนังมีสีเทาดำ เมื่อผ่านการปรุงสุกจะมีรสเค็มปนหวาน พื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ประกอบด้วย ตำบลทะเลน้อย ตำบลพนางตุง อำเภอควนขนุน มีเนื้อที่ประมาณ 104,375 ไร่ หรือ 167 ตารางกิโลเมตร) การผลิตครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 11 อำเภอของจังหวัดพัทลุง ปัจจุบันไม่มีผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย ปลาดุกร้าทะเลน้อย

3) **แป้งสาคูต้นพัทลุง** (ประกาศขึ้นทะเบียน 3 เมษายน 2568) หมายถึง แป้งสาคูที่ผลิตจากต้นปาล์มสาคูที่มียอดสีแดง ไม่มีหนาม นำมาผ่านขั้นตอนการแปรรูปเป็นแป้งสาคูที่ลักษณะเป็นแบบเม็ดและแบบผง สีโทนน้ำตาล มีกลิ่นหอมเยื่อไม้ต้นสาคู เมื่อนำมาทำเป็นของคาวหรือของหวานจะมีความเหนียว

นุ่ม รสหวาน ขอบเขตพื้นที่การผลิตและแปรรูปสาคูต้น ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดพัทลุง 11 อำเภอของจังหวัดพัทลุงมีผู้ประกอบการผลิตแป้งสาคู 22 ราย

4) **กระจูดพัทลุง** (ประกาศขึ้นทะเบียน 25 กันยายน 2568) หมายถึง ผลิตภัณฑ์จักสานจากกระจูดมาผลิตเป็นของใช้ประจำวัน ของใช้บนโต๊ะอาหาร ของตกแต่ง ของที่ระลึก และผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่มีจักสานจากกระจูดเป็นองค์ประกอบหลัก ผ่านการสานและขึ้นรูปด้วยเส้นตอกที่มีความนุ่ม ยืดหยุ่น ไม่เปราะ ไม่ขาดง่าย และมันวาว โดยผลิตตามกรรมวิธีและภูมิปัญญาดั้งเดิม ผลิตภัณฑ์อาจมีปักด้วยวัสดุต่างๆ หรือการวาดลวดลายบนผลิตภัณฑ์ ผลิตในพื้นที่จังหวัดพัทลุง

1.7 สินค้า OTOP 10 อันดับแรกของจังหวัด สินค้า OTOP ที่มียอดจำหน่ายสูงสุด 10 อันดับแรกของจังหวัดพัทลุง ได้แก่

ตารางที่ 4 สินค้า OTOP ที่มียอดจำหน่ายสูงสุด 10 อันดับ

ชื่อสินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ	การสนับสนุนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
1. สับปะรดผลสด	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนปลูกสับปะรด (ต.ทุ่งนารี อ.ป่าบอน)	จากสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนปลูกสับปะรดและเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดพัทลุง	1) ส่งเสริมการผลิตสับปะรดเพื่อให้ได้คุณภาพมาตรฐาน 2) ส่งเสริมสนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
2. ขนมอบกรอบจากข้าวสังข์หยด	บริษัทริชซี่ไรซ์ โปรดักส์ จำกัด (ต.คูหาสวรรค์ อ.เมืองพัทลุง)	จากเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดพัทลุง	ส่งเสริมการผลิตข้าวสังข์หยดเพื่อให้ได้คุณภาพมาตรฐาน
3. กาแฟดำผสมข้าวสังข์หยดคั่วบดละเอียด ประกอบด้วย - เดอลองกาแฟทุเรียน - เดอลอง ไรซ์มอลต์ 3 in 1 - เดอลอง กาแฟไรซ์เบอร์รี่ 6 in 1 - เดอลอง คอฟฟี่มิกซ์ 3 in 1 - เดอลอง กาแฟสังข์หยด 4 in 1	หจก.คชศิลป์ เบเวอร์เรจ (ต.นาโหนด อ.เมืองพัทลุง)	จากเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดพัทลุง	ส่งเสริมการผลิตข้าวสังข์หยดเพื่อให้ได้คุณภาพมาตรฐาน
4. ผลไม้อบแห้ง	บริษัท ศ.พรพรรณ ไทยฟูดส์ (ต.ป่าพะยอม อ.ป่าพะยอม)	จากเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดพัทลุง	ส่งเสริมการผลิตไม้ผลเพื่อให้ได้คุณภาพมาตรฐาน
5. ขนมปั้นขลิบและขนมอื่น ๆ	บริษัท ปั้นสยาม จำกัด (ต.ชัยบุรี อ.เมืองพัทลุง)	จากเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดพัทลุง	ส่งเสริมการผลิตข้าวเพื่อให้ได้คุณภาพมาตรฐาน
6. ขนมปั้นขลิบ	ร้านขนมปั้นขลิบแพรทอง (ต.เขาเจียก อ.เมืองพัทลุง)	จากเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดพัทลุง	ส่งเสริมการผลิตข้าวเพื่อให้ได้คุณภาพมาตรฐาน
7. เห็ดและผักชุบแป้งทอด - เห็ดทอดนาโหนด 65 กรัม - เห็ดทอดนาโหนด 60 กรัม	บริษัท เห็ดทอดนาโหนด (ต.นาโหนด อ.เมืองพัทลุง)	จากเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดพัทลุง	ส่งเสริมการผลิตพืชผักปลอดภัยเพื่อให้ได้คุณภาพมาตรฐาน

ชื่อสินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ	การสนับสนุนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- เห็ดทอดนาโหนด 28 กรัม - เห็ดสมาร์ท 9 กรัม			
8. เครื่องแกงชนิดต่าง ได้แก่ - เครื่องแกงส้ม - เครื่องแกงกะทิ - เครื่องแกงเผ็ด	เครื่องแกงก้านยาว (ตลาดสดคูหาสวรรค์)	จากเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดพัทลุง	ส่งเสริมการผลิตพืชผักปลอดภัยเพื่อให้ได้คุณภาพมาตรฐาน
9. อาหารและขนมเสริมพัฒนาการเด็กจากข้าวสังข์หยดออแกนิค	บริษัท ไอละมุน จำกัด (ต.ปรางหมู่ อ.เมืองพัทลุง)	จากเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดพัทลุง	ส่งเสริมการผลิตข้าวเพื่อให้ได้คุณภาพมาตรฐาน
10. ผลิตภัณฑ์ - หมูหยองทรงเครื่อง - ไก่หยองทรงเครื่อง - หมูหยองรสคั่วกลิ้ง - กุนเชียงสามรส - หมูแผ่นดั้งเดิม - หมูแผ่นรสลาบ - หมูแผ่นรสคั่วกลิ้ง - ไก่แผ่นอบกรอบ	บริษัท ซี แอนด์ ที ฟู้ดส์ จำกัด (ต.ท่าแค อ.เมืองพัทลุง)	จากเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดพัทลุง	ส่งเสริมการผลิตด้านปศุสัตว์เพื่อให้ได้คุณภาพมาตรฐาน

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพัทลุง (ข้อมูลตุลาคม 2567 - มกราคม 2568)

1.8 โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จังหวัดพัทลุง จำนวน 52 หมู่บ้านๆ ละ 10 ผลิตภัณฑ์ รวม 520 ผลิตภัณฑ์ หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัดพัทลุงได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการบูรณาการส่งเสริมการผลิตให้ได้มาตรฐาน มีการส่งเสริมการใช้วัตถุดิบที่ปลอดภัยจากสารเคมีให้แก่ร้านอาหารในแหล่งชุมชนท่องเที่ยวเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่

ตารางที่ 5 ข้อมูลผลิตภัณฑ์ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนผลิตภัณฑ์
เครื่องดื่ม	17	22
ของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก	36	85
ผ้าและเครื่องแต่งกาย	13	16
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	27	50
อาหาร	50	347
ผลรวม	**52**	**520**

ที่มา : ระบบฐานข้อมูล https://otop.cdd.go.th

1.9 องค์กรและเครือข่ายภาคการเกษตร

1.9.1 สหกรณ์การเกษตร

1) จำนวนสหกรณ์การเกษตรในจังหวัด 54 สหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์ 84,376 ราย

2) การจัดชั้นมาตรฐานคุณภาพสหกรณ์ในจังหวัด

2.1) ดีเลิศ จำนวน 24 สหกรณ์

2.2) ดีมาก จำนวน 13 สหกรณ์

2.3) ดี จำนวน 17 สหกรณ์

2.4) ไม่ผ่าน จำนวน - สหกรณ์

3) มูลค่าธุรกิจสหกรณ์ 9.990 ล้านบาท

ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพัทลุง: 1 มกราคม 2569

1.9.2 กลุ่มเกษตรกร

ตารางที่ 6 จำนวนสมาชิกกลุ่มเกษตรกรจังหวัดพัทลุง

ประเภทกลุ่มเกษตรกร	จำนวน (กลุ่ม)	จำนวนสมาชิก (คน)
กลุ่มเกษตรกรทำนา	18	4,594
กลุ่มเกษตรกรทำไร่	-	-
กลุ่มเกษตรกรทำสวน	7	1,091
กลุ่มเกษตรกรประมง	1	52
กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	5	503
กลุ่มเกษตรกรอื่นๆ	-	-
รวม	**31**	**6,240**

ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพัทลุง: 1 มกราคม 2569

1.9.3 วิสาหกิจชุมชน

จังหวัดพัทลุงมีกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 570 กลุ่ม มีสมาชิก 11,573 ราย เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน 9 กลุ่ม สมาชิก 271 ราย รายละเอียดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายจังหวัดพัทลุง

อำเภอ	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน(กลุ่ม)	จำนวนสมาชิก (คน)	เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน(กลุ่ม)	จำนวนสมาชิก (คน)
เมืองพัทลุง	65	914	1	14
เขาชัยสน	55	1,570	2	22
ควนขนุน	95	2,116	2	176
ปากพะยูน	35	933	-	-
กงหรา	46	729	-	-

อำเภอ	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน(กลุ่ม)	จำนวนสมาชิก (คน)	เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน(กลุ่ม)	จำนวนสมาชิก (คน)
ตะโหมด	48	969	1	10
ศรีบรรพต	28	491	-	-
ป่าบอน	52	1,286	-	-
บางแก้ว	50	777	1	7
ป่าพะยอม	55	941	1	11
ศรีนครินทร์	41	847	1	31
รวม	570	11,573	9	271

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุง (ข้อมูล ณ กันยายน 2569)

1.9.4 อาสาสมัครเกษตร

จังหวัดพัทลุงมีอาสาสมัครเกษตรจำนวน 14 สาขา รวมจำนวนบุคคล (ไม่นับซ้ำ) 2,325 ราย และมีอาสาสมัครเกษตรรวมทุกสาขา (นับซ้ำตามสาขา) 2,862 ราย รายละเอียดดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงสรุปจำนวนอาสาสมัครเกษตร (อกษ.) ตามสาขา

ประเภทอาสาสมัครเกษตร	จำนวน (ราย)
1. ครูบัญชี	30
2. หมอดินอาสา	552
3. ประมงอาสา	107
4. เศรษฐกิจอาสา	13
5. ครูยาง	192
6. อาสาสมัครปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	87
7. อาสาปศุสัตว์	569
8. อาสาฝนหลวง	45
9. อาสาสมัครสหกรณ์	107
10. อาสาสมัครชลประทาน	95
11. ชาวนาอาสา	1
12. เกษตรหมู่บ้าน	860
13. สารวัตรเกษตรอาสา	163
14. Q อาสา	41
รวม	**2,862**

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลอาสาสมัครเกษตร (https://asa-center.doae.go.th) ณ วันที่ 23 เมษายน 2569

2. ข้อมูลการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยของจังหวัด

2.1 พื้นที่การทำเกษตรอินทรีย์ รวม 1,173.5125 ไร่ เกษตรกร 202 ราย รายละเอียดดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยของจังหวัด

ลำดับ	ชนิดสินค้า	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)
1	สินค้า ข้าว		
	รับรองแล้ว	186	1,115
2	พืช (รวม)		
	รับรองแล้ว	14	57.73
3	ประมง (รวม)		
	รับรองแล้ว	1	0.5
4	ปศุสัตว์ (รวม)		
	รับรองแล้ว (ดำเนินการในศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์พัทลุง)	1	0.2825
รวมพื้นที่เกษตรอินทรีย์ที่รับรองแล้วทั้งสิ้น		**202**	**1,173.5125**

ที่มา: ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง, ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง: 2569

2.2 การรับรอง GAP ด้านข้าว พืช ประมง และปศุสัตว์ ด้านข้าว เกษตรกร จำนวน 162 ราย พื้นที่ 1,186.75 ไร่ พืชอื่นๆ เกษตรกร จำนวน 1,632 ราย พื้นที่ 3,925.667 ไร่ ด้านประมง จำนวน 122 ฟาร์ม และด้านปศุสัตว์ จำนวน 122 ฟาร์ม ฟาร์ม รายละเอียดดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 การรับรอง GAP ด้านข้าว พืช ประมง และปศุสัตว์

ลำดับ	ชนิดสินค้า	เกษตรกร (ราย)	ฟาร์ม	พื้นที่ (ไร่)
1	พืช*	1,632	-	3,925.667
2	ข้าว	162	-	1,186.75
3	ประมง	-	122	-
4	ปศุสัตว์	-	685	-

หมายเหตุ : * เกษตรกร 1 ราย ได้รับการรับรองมากกว่า 1 ชนิด (จำนวนรายมีการนับซ้ำ)

ที่มา: ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง, ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง: 2569

3. งบประมาณ ปี 2569 รวมทั้งสิ้น 796.62 ล้านบาท

จำนวน 277 โครงการ ผลการเบิกจ่าย 665.39 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 83.53

3.1 งบประมาณของส่วนราชการต้นสังกัด (Function Base)

1) งบประมาณรวมทั้งสิ้น 747.78 ล้านบาท ผลการเบิกจ่าย 616.54 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 82.45

2) ผลการดำเนินงาน/ผลการปฏิบัติราชการสำคัญ (แผนงานโครงการจำแนกตามพืช ปศุสัตว์ ประมง กลุ่ม/สหกรณ์ ชลประทาน)

2.1) ด้านพืช จำนวน 5 โครงการ

(1) โครงการปรับปรุงระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (ชั้นพันธุ์คัด พันธุ์หลัก) เป้าหมาย 79.5 ตัน (เมล็ดพันธุ์คัด 13 ตัน เมล็ดพันธุ์หลัก 66.5 ตัน) ผลสำเร็จที่สำคัญ เพื่อผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ดี (เพื่อแก้ไขปัญหา/พัฒนางานด้านการเกษตร) เกษตรกรมีผลิตพันธุ์ดี ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพและปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น

(2) โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่เพื่อปรับเพิ่มผลิตภาพการผลิต เป้าหมาย 21 แปลง ผลสำเร็จที่สำคัญ เกษตรกรมีองค์ความรู้การผลิตสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP (เพื่อแก้ไขปัญหา/พัฒนางานด้านการเกษตร) ยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP

(3) โครงการพัฒนาเกษตรกรสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เป้าหมาย 15 แปลง ผลสำเร็จที่สำคัญ ได้รับองค์ความรู้ในการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ (เพื่อแก้ไขปัญหา/พัฒนางานด้านการเกษตร) นำความรู้ไปพัฒนาสินค้าสู่มาตรฐานอินทรีย์

(4) โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) เป้าหมาย 50 ไร่ ผลสำเร็จที่สำคัญ ได้รับองค์ความรู้ในการปลูกพืชทางเลือกใหม่ (เพื่อแก้ไขปัญหา/พัฒนางานด้านการเกษตร) ช่วยให้การเพาะปลูกพืชสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่

(5) ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมี เป้าหมาย 700 ไร่ ผลสำเร็จที่สำคัญ เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต

2.2) ด้านปศุสัตว์ จำนวน 4 โครงการ

(1) โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ เป้าหมาย 180 ราย ผลสำเร็จ ที่สำคัญเกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านปศุสัตว์ตามเกษตรทฤษฎีใหม่ (เพื่อแก้ไขปัญหา/พัฒนางานด้านการเกษตร) การนำหลักปรัชญาไปใช้ในด้านการผลิตปศุสัตว์อย่างยั่งยืน

(2) โครงการสร้างเกษตรกรปราดเปรื่อง เป้าหมาย 60 ราย ผลสำเร็จที่สำคัญ เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เข้าสู่ระบบ Smart Farmer และมีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (เพื่อแก้ไขปัญหา/พัฒนางานด้านการเกษตร) เกษตรกรมีองค์ความรู้และนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ได้อย่างเหมาะสม

(3) โครงการส่งเสริมปศุสัตว์อินทรีย์ เป้าหมาย 1 กลุ่ม ผลสำเร็จที่สำคัญ มีศูนย์ต้นแบบปศุสัตว์อินทรีย์ (เพื่อแก้ไขปัญหา/พัฒนางานด้านการเกษตร) เป็นแหล่งเรียนรู้ของเกษตรกรด้านปศุสัตว์และสร้างเครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าปศุสัตว์อินทรีย์ พร้อมทั้งสามารถผลิตวัตถุดิบอาหารอินทรีย์

(4) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปศุสัตว์ในฟาร์มเกษตรกร เป้าหมาย 10 ฟาร์ม ผลสำเร็จที่สำคัญ มีฟาร์มต้นแบบการจัดการอาหารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปศุสัตว์ (เพื่อแก้ไขปัญหา/พัฒนางานด้านการเกษตร) เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านปศุสัตว์ ได้แก่ โคเนื้อ โคนม แพะ-แกะ และไก่พื้นเมือง

2.3) ด้านประมง จำนวน 4 โครงการ

(1) โครงการยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร เป้าหมาย 15 ฟาร์ม ผลสำเร็จที่สำคัญ สามารถพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ด้านประมงเพิ่มขึ้น (เพื่อแก้ไขปัญหา/พัฒนางานด้านการเกษตร) เพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ในจังหวัดพัทลุง และลดต้นทุนการผลิต

(2) โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เป้าหมาย 11 ศูนย์ ผลสำเร็จที่สำคัญ เกษตรกรมีองค์ความรู้ (เพื่อแก้ไขปัญหา/พัฒนางานด้านการเกษตร) เกษตรกรมีแหล่งเรียนรู้ สามารถแลกเปลี่ยนแนวคิดในการพัฒนาการทำการเกษตรและลดต้นทุนการผลิต

(3) โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพประมงเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร เป้าหมาย 15 ราย ผลสำเร็จที่สำคัญ เกษตรกรมีองค์ความรู้การพัฒนาอาชีพด้านประมง (เพื่อแก้ไขปัญหา/พัฒนางานด้านการเกษตร) สามารถสร้างอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร

(4) โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน เป้าหมาย 50 ราย ผลสำเร็จที่สำคัญ เกษตรกรมีองค์ความรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.4) กลุ่ม/สหกรณ์ จำนวน 2 โครงการ

(1) โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป้าหมาย 1 แห่ง ผลสำเร็จที่สำคัญ ส่งเสริมการออมให้กับนักเรียนในโรงเรียน ตชด. (เพื่อแก้ไขปัญหา/พัฒนางานด้านการเกษตร) ส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

(2) โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนของสถาบันเกษตรกรและสมาชิก เป้าหมาย 1 ผลิตภัณฑ์ ผลสำเร็จที่สำคัญ สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายและการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชนของสหกรณ์ (เพื่อแก้ไขปัญหา/พัฒนางานด้านการเกษตร) แปรรูปผลิตภัณฑ์ในชุมชนเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

2.5) ด้านชลประทาน จำนวน 5 โครงการ

(1) โครงการกำจัดวัชพืชคลองส่งน้ำ เป้าหมาย 368.65 ไร่ ผลสำเร็จที่สำคัญ มีน้ำเพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้น (เพื่อแก้ไขปัญหา/พัฒนางานด้านการเกษตร) บรรเทาความเดือดร้อนจากน้ำท่วม

(2) โครงการขุดลอกตะกอนดิน เป้าหมาย 5 แห่ง ผลสำเร็จที่สำคัญ มีน้ำเพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้น (เพื่อแก้ไขปัญหา/พัฒนางานด้านการเกษตร) เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง และในช่วงการเพาะปลูกพืช

(3) โครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน เป้าหมาย 1,200 ไร่ ผลสำเร็จที่สำคัญ มีน้ำเพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้น (เพื่อแก้ไขปัญหา/พัฒนางานด้านการเกษตร) เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำภาคการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง และในช่วงการเพาะปลูกพืช

(4) โครงการปรับปรุงระบบส่งน้ำและระบบระบายน้ำฝายคลองหลักสาม และอาคารประกอบพร้อมส่วนประกอบอื่น เป้าหมาย 2,700 ไร่ ผลสำเร็จที่สำคัญ มีระบบน้ำชลประทานเพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้น (เพื่อแก้ไขปัญหา/พัฒนางานด้านการเกษตร) เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง และในช่วงการเพาะปลูกพืช

(5) โครงการปรับปรุงตลิ่งคันคลอง ปตร.ท่าแค เป้าหมาย 500 ไร่ ผลสำเร็จที่สำคัญ มีน้ำเพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้น (เพื่อแก้ไขปัญหา/พัฒนางานด้านการเกษตร) บรรเทาความเดือดร้อนจากน้ำท่วม

3.2 งบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (Area Base)

1) งบประมาณรวมทั้งสิ้น 2.63 ล้านบาท ผลการเบิกจ่าย 3.63 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 100

2) ผลการดำเนินงาน/ผลการปฏิบัติราชการสำคัญ (แผนงานโครงการจำแนกตามพืช ปศุสัตว์ ประมง กลุ่ม/สหกรณ์ ชลประทาน)

2.1) ด้านพืช จำนวน 1 โครงการ

(1) โครงการยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูงเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน จำนวน 2 กิจกรรม งบประมาณ 463,850 บาท ผลการเบิกจ่าย 463,850 บาท คิดเป็นร้อยละ 100

(1.1) กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว และการขยายผลเทคโนโลยีการผลิตข้าวโดยการจัดการน้ำแบบเปียกสลับแห้ง ภายใต้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในพื้นที่ผลิตข้าวของจังหวัดพัทลุง เป้าหมาย 130 คน ผล 130 คน

(1.2) กิจกรรมส่งเสริมระบบน้ำอัจฉริยะในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป้าหมาย 22 แปลง ผล 22 แปลง

2.2) ด้านปศุสัตว์ จำนวน 2 โครงการ

(1) โครงการยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูงเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน จำนวน 2 กิจกรรม งบประมาณ 1,214,400 บาท ผลการเบิกจ่าย 1,214,400 บาท คิดเป็นร้อยละ 100

(1.1) กิจกรรม พัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อคุณภาพดีมีอัตลักษณ์ครบวงจรในจังหวัดพัทลุง เป้าหมาย 20 คน

(1.2) กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการผลิตการตลาดสุกรชีวภาพในจังหวัดพัทลุง เป้าหมาย 220 คน ผล 171 คน (ช่วงเวลาจัดอบรมเกิดอุทกภัย เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายบางรายไม่สามารถเข้าร่วมอบรมได้)

(2) โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตเพื่อความมั่นคงทางอาหารในพื้นที่มรดกทางการเกษตรโลก (งบพัฒนาจังหวัด) จำนวน 2 กิจกรรม งบประมาณ 327,300 บาท ผลการเบิกจ่าย 327,300 บาท คิดเป็นร้อยละ 100

(2.1) กิจกรรมสร้างการรับรู้ ความตระหนักในการอนุรักษ์พื้นที่มรดกทางการเกษตรโลก เป้าหมาย 200 คน ผล 200 คน

(2.2) กิจกรรมเพิ่มรายได้เพิ่มมูลค่าควายปลักพื้นที่ชุมทะเลน้อย GIAHS ให้มีความมั่นคงและยั่งยืน เป้าหมาย 10 คน ผล 10 คน

2.3) ด้านกลุ่ม/สหกรณ์ จำนวน 1 โครงการ

(1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง จำนวน 3 กิจกรรม งบประมาณ 1,629,150 บาท ผลการเบิกจ่าย 1,629,150 บาท คิดเป็นร้อยละ 100

(1.1) กิจกรรมส่งเสริมและยกระดับความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกร เป้าหมาย 4 รุ่น

(1.2) กิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารระดับชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

- พัฒนาความรู้ความสามารถ เป้าหมาย 220 คน ผล 220 คน
- สนับสนุนปัจจัยการผลิตในการสร้างแหล่งอาหาร เป้าหมาย 44 กลุ่ม

(1.3) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเครื่องแกงพัทลุง

- พัฒนาทักษะองค์ความรู้แก่สมาชิกวิสาหกิจชุมชนและพัฒนาศักยภาพการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า เป้าหมาย 66 ราย ผล 66 ราย
- ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรปลอดภัย เป้าหมาย 110 ราย ผล 110 ราย

3.3 งบประมาณอื่น ๆ

1) งบประมาณรวมทั้งสิ้น 45.21 ล้านบาท ผลการเบิกจ่าย 45.21 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 100

2) ผลการดำเนินงาน/ผลการปฏิบัติราชการสำคัญ

2.1) งบประมาณเงินกองทุนจัดรูปที่ดิน จำนวน 4 โครงการ

งบประมาณทั้งสิ้น 44,18 ล้านบาท ผลการเบิกจ่าย 44.18 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 100

(1) งานจัดระบบน้ำโครงการฝายบ้านพร้าว เป้าหมาย 450 ไร่ งบประมาณ 14,757,457.68 บาท ผลการเบิกจ่าย 14,757,457.68 บาท คิดเป็นร้อยละ 100

(2) งานจัดระบบน้ำโครงการฝายนาท่อม เป้าหมาย 250 ไร่ งบประมาณ 7,805,750.40 บาท ผลการเบิกจ่าย 7,805,750.40 บาท คิดเป็นร้อยละ 100

(3) การจัดการน้ำโครงการพื้นที่แปลงใหญ่ชัยบุรี เป้าหมาย 161 ไร่ งบประมาณ 13,644,778.75 บาท ผลการเบิกจ่าย 13,644,778.75 บาท คิดเป็นร้อยละ 100

(4) งานจัดระบบน้ำโครงการท่าแค เป้าหมาย 250 ไร่ งบประมาณ 7,971,995.21 บาท ผลการเบิกจ่าย 7,971,995.21 บาท คิดเป็นร้อยละ 100

2.2) งบกองทุน สปก. จำนวน 7 โครงการ

งบประมาณทั้งสิ้น 0.99 ล้านบาท ผลการเบิกจ่าย 0.99 บาท คิดเป็นร้อยละ 100

(1) พัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน เป้าหมาย 35 ราย งบประมาณ 259,414.21 บาท ผลการเบิกจ่าย 259,414.21 บาท ร้อยละ 100

(2) พัฒนาผู้แทนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน เป้าหมาย งบประมาณ 21,700 บาท ผลการเบิกจ่าย 21,700 บาท ร้อยละ 100

(3) จัดที่ดิน เป้าหมาย 245 ราย ผล 245 ราย งบประมาณ 467,203.57 บาท ผลการเบิกจ่าย 467,203.57 บาท ร้อยละ 100

(4) พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องในเขตปฏิรูปที่ดิน งบประมาณ 251,499 บาท ผลการเบิกจ่าย 251,499 บาท ร้อยละ 100

2.3) งบประมาณจากกระทรวงมหาดไทย จำนวน 1 โครงการ

(1) โครงการขยายผลโครงการพระราชดำริเกษตรเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียนพื้นที่บ้านอาพัด 1 โรงเรือน งบประมาณ 28,900 บาท ผลการเบิกจ่าย 28,900 บาท คิดเป็นร้อยละ 100

4. ผลการดำเนินงานโครงการสำคัญ (Agenda) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 (สรุปโดยย่อ)

4.1 ศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

จังหวัดพัทลุง มีเกษตรกรขอรับบริการผ่านศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งแต่วันที่ 18 ตุลาคม 2566 – 30 กันยายน 2569 จำนวน 55 เรื่อง ดำเนินการแล้วเสร็จ 55 เรื่อง แบ่งออกเป็น

(1) ศูนย์หลักระดับจังหวัด ณ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง จำนวน 40 เรื่อง (ดำเนินการแล้วเสร็จ 39 เรื่อง)

(2) ศูนย์หลักระดับอำเภอ ณ สำนักงานเกษตรอำเภอ จำนวน 15 เรื่อง (ดำเนินการแล้วเสร็จ 15 เรื่อง)

4.2 โครงการสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง 1 ท้องถิ่น 1 สินค้าเกษตรมูลค่าสูง

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีนโยบายผลักดันสินค้าเกษตรและบริการ เพื่อพัฒนาและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง เพื่อยกระดับรายได้ของครัวเรือนเกษตรกร ตามหลักการ “ตลาดนำนวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” อย่างยั่งยืน โดยผลลัพธ์โครงการคือ รายได้สุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้น 3 เท่าใน 4 ปี
- กลไกการขับเคลื่อนงาน ผ่านคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (SCP) และคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ (SCD)
- วิธีการดำเนินงาน หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ บูรณาการแผนงาน/โครงการและงบประมาณ รวมทั้งบูรณาการเชื่อมโยงกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในจังหวัด เพื่อขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวในระดับพื้นที่ (ท้องถิ่น) วิเคราะห์ประเมินสถานการณ์ ศักยภาพของกลุ่ม โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อขับเคลื่อนภารกิจตามเป้าหมายของสินค้าและบริบทของพื้นที่
- ความก้าวหน้าการดำเนินงาน

(1) การคัดเลือกเลือกสินค้า/พื้นที่ดำเนินการ คณะกรรมการบริหารนโยบายสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง 1 ท้องถิ่น 1 สินค้าเกษตรมูลค่าสูง ได้พิจารณาคัดเลือกพื้นที่และสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ภายใต้โครงการสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง 1 ท้องถิ่น 1 สินค้าเกษตรมูลค่าสูง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ประกอบด้วย 1) ด้านพืช แมลงเศรษฐกิจ และบริการเชิงสร้างสรรค์ 2) ด้านปศุสัตว์ 3) ด้านประมง โดยมีพื้นที่เป้าหมายดำเนินการโครงการของจังหวัดพัทลุง จำนวน 6 พื้นที่ ดังนี้

ตารางที่ 11 สินค้าและพื้นที่ดำเนินการโครงการสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง ฯ

สินค้า	พื้นที่ดำเนินการ
ชันโรง	ม.5 ต.หนองธง อ.ป่าบอน
ปลากัด (ปลาสวยงาม)	ม.13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม
กาแฟ	ม.1 ตำบลกงหรา อำเภอกงหรา
ข้าว (ข้าวไร่)	ม.14 ต.คลองเฉลิม อ.กงหรา
ข้าว (ข้าวไร่)	ม.13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม
ข้าว (ข้าวไร่)	ม.10 ต.ชุมพล อ.ศรีนครินทร์

(2) ผลการวิเคราะห์พื้นที่และศักยภาพของสินค้าจำนวน 6 กลุ่ม ดังนี้

(2.1) สินค้าชันโรง โดยกลุ่มมีแผนการในการพัฒนาและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม ในด้านองค์ความรู้การเลี้ยงชันโรง การขยายพันธุ์ มาตรฐานฟาร์มผึ้งชันโรง มาตรฐานน้ำผึ้งชันโรง การบริหารจัดการกลุ่ม การวางแผนการผลิต การเพิ่มพื้นที่ปลูกพืชอาหาร การเพิ่มปริมาณผลผลิต การเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ผลิตชันโรงในพื้นที่และต่างพื้นที่ ตลอดจนการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า

(2.2) สินค้าปลากัด (ปลาสวยงาม) โดยกลุ่มมีแผนส่งเสริมการเลี้ยง/อนุรักษ์แหล่งปลากัดพื้นบ้านและพัฒนาสายพันธุ์เพื่อเพิ่มมูลค่า การขยายพันธุ์อาหารสัตว์น้ำให้มีต่อเนื่องและ สนับสนุนองค์ความรู้การผลิตอาหารมีชีวิตที่ถูกต้อง การพัฒนาและยกระดับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม การ บูรณาการร่วมกับพาณิชย์จังหวัดเพื่อส่งเสริมจดสิทธิบัตรน้ำหมักสมุนไพร และการเชื่อมโยงการเพาะเลี้ยงปลากัดกับการท่องเที่ยวชุมชน

(2.3) สินค้าข้าวไร่ ของกลุ่มศูนย์ข้าวชุมชนตำบลคลองเฉลิม โดยสมาชิกกลุ่มมีเป้าหมายในการพัฒนาศักยภาพการผลิตข้าวไร่เป็นข้าวกล้องคุณภาพปลอดภัยจากสารเคมี เพื่อจำหน่ายให้กับผู้รักสุขภาพ โดยในระยะแรกเน้นการผลิตเป็นเมล็ดพันธุ์เพื่อจำหน่าย เมื่อผลิตได้ในปริมาณที่มากพอ มีแผนพัฒนาการผลิตให้เข้าสู่การรับรองมาตรฐาน และการพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อยกระดับราคาจำหน่าย

(2.4) สินค้าข้าวไร่ ของกลุ่มข้าวไร่เกษตรสุขอำเภอศรีนครินทร์ โดยสมาชิกกลุ่มเป้าหมายการเพิ่มพื้นที่ปลูก และจัดตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อรองรับกิจกรรมของกลุ่มและการสนับสนุนของหน่วยงานในอนาคต และมีแผนการพัฒนาการปลูกข้าวไร่ที่ปลอดภัยเพื่อการบริโภคและจำหน่ายในรูปแบบกลุ่มแทนการผลิตแบบรายเดียว การแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า ตลอดจนการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลผลิตผ่านระบบออนไลน์

(2.5) สินค้าข้าวไร่ ของกลุ่มข้าวไร่ป่าพะยอม โดยสมาชิกกลุ่มมีแผนที่จะเพิ่มพื้นที่ปลูกเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวไร่คุณภาพให้เพียงพอกับความต้องการของผู้บริโภค วางแผนการปลูกข้าวไร่ในระยะเวลาที่พร้อมกันหรือใกล้เคียงกัน เพื่อป้องกันแมลงศัตรูพืชและผลักดันให้สมาชิกกลุ่มมีการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า และต้องการให้หน่วยงานสนับสนุนองค์ความรู้ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ตามความต้องการของกลุ่มให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน รวมทั้งการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลผลิตผ่านระบบออนไลน์ และการเชื่อมโยงตลาดกับผู้ประกอบการตลาดชุมชน

(2.6) สินค้ากาแฟ ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกาแฟโรบัสต้าจังหวัดพัทลุง โดยกลุ่มมีเป้าหมายในการพัฒนาเพื่อขยายพื้นที่ปลูกกาแฟและเพิ่มปริมาณผลผลิตที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน (GAP) พัฒนาการยกระดับการผลิตโดยการผลิตกาแฟคุณภาพ ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น และการเพิ่มทักษะการแปรรูปกาแฟด้วยนวัตกรรมสมัยใหม่ ตลอดจนการส่งเสริมด้านการตลาดและการสร้างแบรนด์

(3) เป้าหมายและผลการดำเนินงาน

(3.1) สินค้าชันโรง (แปลงใหญ่ชันโรงบ้านหลักสิบ อ.ป่าบอน) สมาชิก 30 ราย ยกระดับการผลิตด้วยนวัตกรรมและเทคนิคการเก็บน้ำผึ้งคุณภาพ สนับสนุนอุปกรณ์ผลิตลังและพืชอาหารได้รับมาตรฐาน GAP แล้ว 2 ราย (สมาชิกอบรมครบทุกราย) จัดตั้ง "ธนาคารชันโรง" ของกลุ่ม เพื่อแบ่งปันลังชันโรงพร้อมนางพญาให้สมาชิกขยายการเลี้ยง

(3.2) สินค้าปลากัด/ปลาสวยงาม (กลุ่มผู้เพาะเลี้ยงปลาเศรษฐกิจและปลากัดฯ อ.ป่าพะยอม) สมาชิก 13 ราย อบรมพัฒนาการผลิตอาหารสัตว์น้ำมีชีวิต (น้ำเขียว/ไรแดง) ยกระดับมาตรฐานฟาร์ม และผลักดันน้ำหมักสมุนไพรสำหรับเลี้ยงปลากัดเข้าสู่ OTOP พร้อมยื่นขอจดอนุสิทธิบัตร

(3.3) สินค้ากาแฟ (กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกาแฟโรบัสต้าจังหวัดพัทลุง) สมาชิก 11 ราย มีการส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ปลูกกาแฟโรบัสต้าอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการตรวจสอบค่าวิเคราะห์ดินและปรับปรุงดินให้เหมาะสมกับการปลูกกาแฟ ใช้ต้นกล้ากาแฟที่มีคุณภาพ สำหรับสมาชิกที่มีพื้นที่ปลูกเดิมส่งเสริมให้ปรับกระบวนการผลิตเพื่อให้ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP

(3.4) สินค้าข้าวไร่ (3 กลุ่ม: อ.กงหรา, อ.ศรีนครินทร์, อ.ป่าพะยอม) สมาชิกรวม 58 ราย ขยายผลเทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่เพื่อขับเคลื่อน BCG Model สนับสนุนการฟื้นฟูพันธุ์ข้าวพื้นเมือง (ดอกพะยอม, ข้าวเหนียวดำหมอ 37) นำเครื่องหยอดข้าวแห้ง 8 แถวติดท้ายรถแทรกเตอร์มาทำแปลงต้นแบบเริ่มทำการไถเตรียมแปลง และปลูกต้นเดือนกันยายน 2569 โดยจะศึกษาการยอมรับของเกษตรกรในการเทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่ฯ ระหว่างการทำแปลงต้นแบบ

(4) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุงได้รับจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมช่วงปลายไตรมาสที่ 3 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เพื่อพัฒนาและยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรภายใต้โครงการฯ ทั้งพื้นที่เดิม (ข้าวสังข์หยด โคเนื้อ ปลาดุก กล้วยหอมทอง) และพื้นที่ใหม่ (ชันโรง กาแฟ ข้าวไร่ ปลากัด) โดยจัดกิจกรรมฝึกปฏิบัติจริงแก่เกษตรกรและเครือข่ายผู้ผลิตสินค้ามูลค่าสูง ด้านการค้าออนไลน์ การใช้ AI สร้างสื่อการตลาด การจำหน่ายผ่าน Shopee การเพิ่มศักยภาพการผลิต และการแปรรูป รวม 9 กิจกรรม ดังนี้

ตารางที่ 12 กิจกรรมที่ดำเนินการภายใต้โครงการสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง ฯ

กิจกรรม/หลักสูตร	วันที่ดำเนินการ/สถานที่	กลุ่มเป้าหมาย/ จำนวนผู้เข้าร่วม
การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่การค้าออนไลน์หัวข้อ “สร้างสื่อขายดีด้วยAI ปักตะกร้าขายไวบน Shopee”	18 สิงหาคม 2569 ณ ห้องประชุมเพชรสุกานต์ 1 โรงแรมชัยคณาธานี อ.เมืองพัทลุง	ผู้แทนกลุ่มสมาชิก 9 ชนิดสินค้า ได้แก่ โคเนื้อ ปลาดุก กล้วยหอมทอง ชันโรง ปลากัด กาแฟ ข้าวไร่(ข้าวเหนียวดำหมอ 37) ข้าวสังข์หยด และผึ้งโพรง จำนวน 40 คน
การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าและยืดอายุการเก็บรักษา พร้อมสนับสนุนบรรจุภัณฑ์ - การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากปลาดุกเพื่อเพิ่มมูลค่า - เทคนิคการแปรรูปปลาดุกเพื่อยืดอายุการเก็บรักษา - การพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อรักษาคุณภาพและยืดอายุการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์แปรรูปปลาดุก	20 สิงหาคม 2569 ณ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบุชรอ อ.บางแก้ว	สมาชิกสิ ค้าปลาดุก จำนวน 20 คน
ยกระดับสวนกาแฟ จากต้นสู่ตลาด เพิ่มมูลค่าด้วยคุณภาพ	22 สิงหาคม 2569 ณ ร้านกาแฟในสวน อ.กงหรา	สมาชิกสินค้ากาแฟ จำนวน 39 คน
เทคนิคการเลี้ยงชันโรงเชิงพาณิชย์และการสร้างนางพญา พร้อมสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และสติกเกอร์ผลิตภัณฑ์	26 สิงหาคม 2569 ณ กลุ่มแปลงใหญ่ชันโรงบ้านหลักสิบ อ.ป่าบอน	สมาชิกสินค้าชันโรง จำนวน 20 คน
การควบคุมคุณภาพ การยืดอายุการเก็บรักษา การวิเคราะห์คุณภาพน้ำผึ้งตามมาตรฐาน มผช. และการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์แบบซองฉีกพร้อมทาน (น้ำผึ้งชันโรง/น้ำผึ้งโพรง)	1 กันยายน 2569 ณ ห้องปฏิบัติ Processing อาคารปฏิบัติการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง	สมาชิกสินค้าชันโรง/ผึ้งโพรง จำนวน 15 คน

กิจกรรม/หลักสูตร	วันที่ดำเนินการ/สถานที่	กลุ่มเป้าหมาย/ จำนวนผู้เข้าร่วม
การแปรรูปผลิตภัณฑ์และการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรจากข้าว (ข้าวเหนียวดำหมอ 37 และข้าวสังข์หยด) - ผลิตภัณฑ์แป้งและคุกกี้ธัญพืช	2 กันยายน 2569 ณ ห้องแปรรูปเบเกอรี่ ชั้น 1 วิทยาลัยสารพัดช่างพัทลุง อ. เมืองพัทลุง	สมาชิกสินค้าข้าวไร่/ข้าวสังข์หยด จำนวน 15 คน
การแปรรูปผลิตภัณฑ์และการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรจากกล้วยหอมทอง - ผลิตภัณฑ์แป้งและคุกกี้ธัญพืช	3 กันยายน 2569 ณ ห้องแปรรูปเบเกอรี่ ชั้น 1 วิทยาลัยสารพัดช่างพัทลุง อ. เมืองพัทลุง	สมาชิกสินค้ากล้วยหอมทอง จำนวน 10 คน
การถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปข้าวพื้นถิ่นอัตลักษณ์พัทลุงสู่ผลิตภัณฑ์อาหารมูลค่าสูง - นวัตกรรมแหนมมูลค่าสูงจากข้าวอัตลักษณ์พัทลุง:ปลายข้าวสังข์หยดและข้าวเหนียวดำหมอ - การยกระดับข้าวเหนียวดำหมอสู่ผลิตภัณฑ์อาหารแช่แข็งมูลค่าสูง	10 กันยายน 2569 ณ อาคารปฏิบัติการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร คณะอุตสาหกรรมเกษตรและชีวภาพ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง	สมาชิกสินค้าข้าวไร่ จำนวน 15 คน
ส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรมูลค่าสูง (ทำชุดอุปกรณ์สื่อประชาสัมพันธ์สำหรับออกบูธเผยแพร่สินค้าเกษตรมูลค่าสูงในโอกาสต่างๆ)	28 สิงหาคม 2569	

จากการดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพและยกระดับการผลิตให้แก่กลุ่มเกษตรกรข้างต้น ช่วยส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้เพิ่มทักษะ สามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ในการผลิตการแปรรูปและการตลาด พัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของตลาด มีช่องทางจำหน่ายเพิ่มขึ้น และสามารถต่อยอดองค์ความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างเป็นรูปธรรม อันจะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตช่วยลดต้นทุนเพิ่มมูลค่าสินค้าและเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรต่อไป

4.3 การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบายให้ดำเนินการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เพื่อปรับโครงสร้างการผลิตในภาคการเกษตรในระดับพื้นที่อย่างแท้จริง โดยส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในพื้นที่สามารถวิเคราะห์ศักยภาพและโอกาส วางแผนการผลิตที่เชื่อมโยงกับความต้องการของตลาด มีตลาดรองรับที่ชัดเจน เพื่อจัดทำแผนธุรกิจเกษตรรายสินค้าในการเข้าถึงแหล่งทุนจากสถาบันการเงิน ตลอดจนเข้าถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่จำเป็น การทำเกษตรที่ได้มาตรฐานเพื่อยกระดับการผลิตของตนเอง และเพิ่มรายได้ของเกษตรกร “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้”
- กลไกการขับเคลื่อนงาน ผ่านคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (SCP) และคณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ (SCD)

- วิธีดำเนินการ โดยการบูรณาการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมลงพื้นที่วิเคราะห์ศักยภาพของหมู่บ้านและสินค้า
- ความก้าวหน้าการดำเนินงาน

(1) การคัดเลือกเลือกหมู่บ้านและสินค้า คณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ (SCD) ได้คัดเลือกหมู่บ้านและสินค้า 11 อำเภอๆ ละ 1 หมู่บ้าน รวม 9 ชนิดสินค้า ได้แก่ แมลงเศรษฐกิจ (ผึ้งโพรง / ชันโรง) สุกรชีวภาพ ปลาหัวโม่ง ข้าว ข้าวสังข์หยด พืชผัก ทุเรียน มะม่วงเบา และกล้วย

ตารางที่ 13 ชนิดสินค้าและพื้นที่ดำเนินการภายใต้แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ฯ

ที่	อำเภอ	ชนิดสินค้า
1	เมืองพัทลุง	มะม่วงเบา
2	ป่าพะยอม	สุกรชีวภาพ
3	ป่าบอน	ผึ้งโพรง
4	ควนขนุน	ชันโรง
5	ตะโหมด	ข้าวสังข์หยด
6	ปากพะยูน	ข้าว
7	บางแก้ว	ปลาหัวโม่ง
8	เขาชัยสน	พืชผักปลอดภัย
9	กงหรา	พืชผักปลอดภัย
10	ศรีบรรพต	ทุเรียน
11	ศรีนครินทร์	กล้วย

(2) ผลการวิเคราะห์ สถานการณ์ของหมู่บ้าน ดังนี้

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ภายใต้แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ฯ

ที่	อำเภอ	พื้นที่ดำเนินการ	ผลการวิเคราะห์
1	เมืองพัทลุง	บ้านแค ม.5 ต.พญาขัน (กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร)	1. ปัญหาราคาสินค้าตกต่ำ - ส่งผลเสริมกลุ่มอาชีพแปรรูปผลผลิต (เช่น มะม่วงเบาแผ่นแก้ว, มะม่วงแช่อิ่ม) เพื่อเพิ่มมูลค่า - พัฒนาการตลาดออนไลน์เพื่อขายตรงสู่ผู้บริโภค 2. ปัญหาต้นทุนการผลิตสูง - ส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักน้ำหมักชีวภาพและปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง -อบรมให้ความรู้ด้านเกษตรทฤษฎีใหม่และเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อลดรายจ่าย 3. ปัญหาโรคและศัตรูพืช - อบรมให้ความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกวิธี - สนับสนุนงบประมาณจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์กำจัดศัตรูพืชในระดับหมู่บ้าน

ที่	อำเภอ	พื้นที่ดำเนินการ	ผลการวิเคราะห์
			4. ปัญหาการขาดแคลนแรงงานและทุน - ส่งเสริมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเพื่อเป็นแหล่งทุนชุมชน - สนับสนุนเครื่องจักรกลการเกษตรส่วนกลางที่ใช้ร่วมกันได้ในหมู่บ้าน
2	ป่าพะยอม	บ้านบ่อทราย ม.4 ต.บ้านพร้าว (กลุ่มเลี้ยงสุกรชีวภาพอำเภอ ป่าพะยอม)	- พัฒนาสู่มาตรฐาน GFM ดำเนินการปรับปรุงฟาร์มให้ได้มาตรฐานการจัดการฟาร์มที่ดี (GFM) เพื่อสร้างความเชื่อมั่นด้านสุขอนามัย - ขอรับรองมาตรฐาน อย. ผลักดันและส่งเสริมมาตรฐานห้องแปรรูปเพื่อให้ได้เครื่องหมาย อย. ซึ่งจะช่วยให้สินค้ากระจายสู่ห้างสรรพสินค้าหรือตลาดพรีเมียมได้ - สร้างแบรนด์ OTOP ยกระดับผลิตภัณฑ์ให้เป็นสินค้า OTOP เพื่อเพิ่มโอกาสในการออกบูธแสดงสินค้าและงานประชาสัมพันธ์ระดับจังหวัด - การใช้นวัตกรรมลดต้นทุนและสร้างรายได้เสริม 1) โรงอัดเม็ดมูลสัตว์ จำนวน 1 โรง เพื่อแปรรูปมูลสุกรเป็นปุ๋ยอัดเม็ดคุณภาพสูง ช่วยสร้างรายได้เพิ่มและปรับปรุงโรงเรือนทำปุ๋ยให้เป็นระบบ 2) เพิ่มมูลค่าด้วยการแปรรูป พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น "หมูสไลด์" เพื่อตอบโจทย์พฤติกรรมผู้บริโภคยุคใหม่ที่ต้องการความสะดวก - การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการรวมกลุ่ม 1) หลักสูตรอบรมนวัตกรรม จัดโครงการถ่ายทอดความรู้และนวัตกรรมใหม่ๆ ให้สมาชิกอย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการร่วมกับมหาวิทยาลัยและหน่วยงานปศุสัตว์จังหวัดและปศุสัตว์อำเภอ 2) ขยายเครือข่ายสมาชิก ส่งเสริมการรับสมาชิกเพิ่มเพื่อเพิ่มจำนวนการเลี้ยง ซึ่งจะช่วยสร้างอำนาจต่อรองในการจัดซื้อวัตถุดิบ (แกลบ/รำ) และเพิ่มปริมาณสินค้าให้เพียงพอต่อความต้องการตลาด
3	ป่าบอน	บ้านควนเพ็ง ม.6 ต.โคกทราย (กลุ่มแปลงใหญ่ผึ้งโพลงบ้านควนเพ็ง)	1. แหล่งน้ำไม่เพียงพอ - วางระบบการส่งน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติมายังแปลง ระบบขุด ลอก ลำน้ำ สำห้วย สร้างฝาย 2.ตลาดรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรไม่แน่นอน เช่น ข้าวเปลือก โกโก้ - จัดตั้งศูนย์รวบรวมผลผลิตทางการเกษตร หรือรูปแบบสหกรณ์รับซื้อ

ที่	อำเภอ	พื้นที่ดำเนินการ	ผลการวิเคราะห์
			3. ผลผลิตราคาตกต่ำ - หาช่องการตลาดจัดตั้งศูนย์รวบรวมผลผลิตทางการเกษตร
4	ควนขนุน	บ้านหนองฟ้าผ่า ม.3 ต.โตนดด้วน(วสช.ผึ้งชันโรงบ้านหนองฟ้าผ่า)	1. มีการใช้สารเคมีในพื้นที่ - ส่งเสริมการทำเกษตรปลอดภัย - ลดการใช้สารเคมี - ขอความร่วมมือในการลด ละ เลิกการใช้สารเคมีชนิดต่างๆ 2. ขาดองค์ความรู้ด้านการเลี้ยงชันโรงเชิงพาณิชย์ - จัดอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงชันโรง 3. แหล่งอาหารไม่เพียงพอสำหรับการเลี้ยงชันโรง - ส่งเสริมการปลูกพืชแหล่งอาหารสำหรับชันโรงในพื้นที่หมู่บ้าน
5	ตะโหมด	บ้านในโป๊ะ ม.12 ต.ตะโหมด (ศูนย์ข้าวชุมชนหมู่ 12)	1. ปรับปรุงระบบส่งน้ำ 2. ปรับปรุงเพิ่มธาตุอาหารในดิน 3. การสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว 4. ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ในนาข้าว 5. เพิ่มมูลค่าข้าวสังข์หยด (ผลิตโจ๊กจากข้าวสังข์หยด) 6. เชื่อมโยงตลาดและผลิตภัณฑ์จากข้าวสังข์หยด
6	ปากพะยูน	บ้านกล้วยเภา ม.5 ต.ดอนประดู่ (กลุ่มข้าวอินทรีย์วิถีคนดอนประดู่)	1. ต้นทุนสูง - การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การผลิตปุ๋ยหมักใช้เอง 2. ขาดตลาด - เชื่อมโยงตลาดออนไลน์ 3. การรับรองมาตรฐาน - เพิ่มการรับรองมาตรฐาน GAP, อินทรีย์
7	บางแก้ว	บ้านหาดขาเต่า ม.1 ต.นาปะขอ (กลุ่มประมงพื้นบ้าน)	1. การผลิตและกระบวนการแปรรูปยังไม่ได้มาตรฐาน - ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีพลังงานสะอาด โดยติดตั้ง "ตู้อบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์" เพื่อควบคุมความสะอาดและคุณภาพผลผลิต พร้อมทั้งจัดอบรมให้ความรู้ด้านมาตรฐานการผลิตอาหารที่ดี (GMP) 2. ผลิตภัณฑ์ขาดมูลค่าเพิ่มและช่องทางการตลาดที่จำกัด - พัฒนาบรรจุภัณฑ์ระบบสุญญากาศและออกแบบตราสินค้า (Branding) ให้มีเอกลักษณ์ สร้างเรื่องราว (Storytelling) ให้กับปลาหัวโม่งหาดไข่เต่า และอบรมการทำตลาดดิจิทัลเพื่อเพิ่มช่องทางจำหน่ายตรงสู่ผู้บริโภค 3. ต้นทุนการผลิตภาคเกษตรสูงและมลพิษจากวัสดุเหลือใช้ - จัดกระบวนการเรียนรู้ "การผลิตปุ๋ยหมักน้ำชีวภาพจากเศษปลา" ตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน (Zero Waste) เพื่อ

ที่	อำเภอ	พื้นที่ดำเนินการ	ผลการวิเคราะห์
			นำไปใช้ลดต้นทุนปุ๋ยในแปลงเกษตรของสมาชิก และสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในหมู่บ้าน
8	เขาชัยสน	บ้านโคกแมว ม.10 ต.โคกม่วง (วสช.เกษตรอินทรีย์บ้านโคกแมว)	1. ต้นทุนการผลิตสูง - ปลูกพืชหมุนเวียน - ใช้ปุ๋ยอินทรีย์กับปุ๋ยเคมี ผลิตปุ๋ยหมักใช้เอง - การบำรุงรักษาสินค้าเกษตรที่ถูกวิธี - รวมกลุ่มเป็น วสช./แปลงใหญ่ 2. ขาดน้ำในฤดูแล้ง - การบริหารจัดการน้ำภายใต้น้ำต้นทุน - การใช้ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ในแปลงเกษตร 3. ผลผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการ - วางแผนการผลิตพืชผักแต่ละรอบ ทำผังแปลง - ขยายพื้นที่ปลูกผัก - ผลิตปุ๋ยหมักแบบอินทรีย์ - พัฒนาองค์ความรู้เพื่อเข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐาน - การเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิตผักปลอดภัย 4. ศัตรูพืช - ส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้การแก้ไขปัญหาระบาดของศัตรูพืช 5. การคัดแยกผลผลิตก่อนส่ง - ส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้การผลิตพืชผักคุณภาพที่ตลาดต้องการ - สร้างความซื่อสัตย์ของเกษตรกรในการเก็บเกี่ยวผลผลิต - การสุ่มตรวจพืชผักที่เก็บเกี่ยวก่อนส่งจำหน่าย 6. พืชผักช้ำก่อนส่ง - การเก็บรักษาผลผลิตให้คงความสดใหม่
9	กงหรา	บ้านคูเหนือ ม.14 ต.คลองเฉลิม (กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดภัย ม.14)	1. ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูง - ส่งเสริมการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์/ชีวภาพในชุมชน - สนับสนุนการรวมกลุ่มจัดซื้อปัจจัยการผลิตเพื่อลดต้นทุน - ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเกษตรลดต้นทุน (เกษตรพอเพียง/เกษตรผสมผสาน) 2. ราคาผลผลิตทางการเกษตรผันผวน - ส่งเสริมการแปรรูปสินค้า เช่น ยางพารา ข้าว ผลไม้ - พัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้านการตลาด - เชื่อมโยงตลาดออนไลน์/ตลาดชุมชน/ตลาดเกษตรกร 3. ผลผลิตทางการเกษตรได้รับผลกระทบจากสภาพภูมิอากาศ

ที่	อำเภอ	พื้นที่ดำเนินการ	ผลการวิเคราะห์
			- พัฒนาแหล่งน้ำและระบบกักเก็บน้ำในพื้นที่ - ส่งเสริมการทำเกษตรตามหลัก Climate Smart Agriculture (CSA) - ถ่ายทอดความรู้การปรับตัว เช่น การเลือกพันธุ์พืชที่เหมาะสม
10	ศรีบรรพต	บ้านโพธิ์เล ม.1 ต.เขาปู่ (กลุ่มทุเรียนแปลงใหญ่บ้านโพธิ์เล)	1. ศัตรูพืชในทุเรียน /โรครากเน่าโคนเน่า - ติดตั้งระบบน้ำเหวี่ยง (Sprinkler) และทำวัสดุคลุมดิน (เช่น ฟางข้าวหรือหญ้าแห้ง) รอบโคนต้นเพื่อรักษาความชื้น รวมถึงการทำบ่อพักน้ำสำรองให้เพียงพอต่อช่วงหน้าแล้ง 2. การยกระดับคุณภาพ (ป้องกันทุเรียนตกเกรด) - เน้นปุ๋ยที่มี โพแทสเซียมสูง ในช่วงก่อนเก็บเกี่ยว เพื่อเพิ่มน้ำหนักและคุณภาพเนื้อ 3. ไม่มีวัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้ในการแปรรูปผลผลิตที่ตกเกรด (ทุเรียนกวน) - ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ - ประสานงานกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และนวัตกรรม
11	ศรีนครินทร์	บ้านลำในใต้ ม.12 บ้านนา	1) ต้นทุนการผลิตสูง - ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมักใช้เอง - ส่งเสริมการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน - รวมกลุ่มเพื่อซื้อปัจจัยการผลิต 2) ขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร - พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ช่วยเหลือเกษตรกรรุ่นเก่า 3) ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร - จัดสรรระบบชลประทานให้เหมาะสม - สร้างแหล่งน้ำให้เพียงพอ 4) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ - พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ - การรวมกลุ่มกันผลิต - ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่มาใช้ในแปลง

(3) การจัดทำแผนธุรกิจเกษตรรายชนิดสินค้า ดังนี้

ตารางที่ 15 แผนธุรกิจภายใต้แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ฯ

ที่	อำเภอ	ชนิดสินค้า	พื้นที่ดำเนินการ	โครงการ
1	เมืองพัทลุง	มะม่วงเบา	บ้านแค ม.5 ต.พญาขัน (กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร)	โครงการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าการผลิตและแปรรูปมะม่วงเบาของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรตำบลพญาขัน
2	ป่าพะยอม	สุกรชีวภาพ	บ้านบ่อทราย ม.4 ต.บ้านพร้าว (กลุ่มเลี้ยงสุกรชีวภาพอำเภอป่าพะยอม)	โครงการยกระดับห่วงโซ่คุณค่าสุกรชีวภาพครบวงจร
3	ป่าบอน	ผึ้งโพรง	บ้านควนเพ็ง ม.6 ต.โคกทราย (กลุ่มแปลงใหญ่ผึ้งโพลงบ้านควนเพ็ง)	โครงการพัฒนาทักษะการแปรรูปผลิตภัณฑ์
4	ควนขนุน	ชันโรง	บ้านหนองฟ้าผ่า ม.3 ต.โตนดด้วน(วสช.ผึ้งชันโรงบ้านหนองฟ้าผ่า)	โครงการพัฒนาอาชีพการเลี้ยงชันโรงเชิงพาณิชย์
5	ตะโหมด	ข้าวสังข์หยด	บ้านในโป๊ะ ม.12 ต.ตะโหมด (ศูนย์ข้าวชุมชนหมู่ 12)	โครงการยกระดับการผลิตและแปรรูปข้าวสังข์หยดเพื่อเพิ่มมูลค่า
6	ปากพะยูน	ข้าว	บ้านกล้วยเภา ม.5 ต.ดอนประดู่ (กลุ่มข้าวอินทรีย์วิถีคนดอนประดู่)	โครงการขยายผลเทคโนโลยีและยกระดับข้าวคุณภาพดี
7	บางแก้ว	ปลาหัวโม่ง	บ้านหาดขาเต่า ม.1 ต.นาปะขอ (กลุ่มประมงพื้นบ้าน)	โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการแปรรูปสัตว์น้ำ หมู่ที่ 1 ตำบลนาปะขอ
8	เขาชัยสน	พืชผักปลอดภัย	บ้านโคกแมว ม.10 ต.โคกม่วง (วสช.เกษตรอินทรีย์บ้านโคกแมว)	โครงการส่งเสริมและพัฒนามูลค่าเพิ่มพืชผักอินทรีย์
9	กงหรา	พืชผักปลอดภัย	บ้านคูเหนือ ม.14 ต.คลองเฉลิม (กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดภัย ม.14)	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพบรรจุภัณฑ์เพื่อยืดอายุและลดการเน่าเสียของผักกูดสำหรับการขนส่งไปยังนอกพื้นที่
10	ศรีบรรพต	ทุเรียน	บ้านโพธิ์เล ม.1 ต.เขาปู่ (กลุ่มทุเรียนแปลงใหญ่บ้านโพธิ์เล)	โครงการเพิ่มศักยภาพแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

ที่	อำเภอ	ชนิดสินค้า	พื้นที่ดำเนินการ	โครงการ
11	ศรีนครินทร์	กล้วย	บ้านลำในใต้ ม.12 บ้านนา	โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการแปรรูปกล้วย

(4) ผลการดำเนินงาน

(4.1) ผักปลอดภัย พื้นที่ดำเนินการ 2 อำเภอ (อ.เขาชัยสน และอ.กงหรา) มีการรวมกลุ่มและพัฒนาระบบการผลิตผักปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง เกษตรกรได้รับการพัฒนาความรู้ด้านการผลิตและการจัดการแปลง มีการปรับปรุงพื้นที่ผลิต เช่น การทำแปลงยกแคร่และโรงเรือน ตลอดจนมีการพัฒนาการจัดการปัจจัยการผลิตเพื่อลดต้นทุนและลดความเสี่ยงจากการใช้สารเคมี ส่งผลให้เกิดฐานการผลิตผักปลอดภัยของชุมชนที่สามารถเชื่อมโยงตลาดในพื้นที่และต่อยอดเข้าสู่มาตรฐาน GAP ได้

(4.2) ข้าว พื้นที่ดำเนินการอำเภอปากพะยูน มีการยกระดับกระบวนการผลิตข้าวโดยส่งเสริมการจัดการดินและปัจจัยการผลิตตามสภาพพื้นที่ มีการใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และการใส่ปุ๋ยตามผลวิเคราะห์ดิน ตลอดจนส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อจัดหาปัจจัยการผลิตและลดต้นทุน นอกจากนี้ มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการผลิตและการแปรรูป ส่งผลให้เกษตรกรมีความรู้และทักษะในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และมีแนวทางพัฒนาข้าวคุณภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

(4.3) ข้าวสังข์หยด พื้นที่ดำเนินการอำเภอตะโหมด มีการพัฒนาข้าวสังข์หยดทั้งด้านการผลิต คุณภาพ การแปรรูป และการตลาด โดยมีการส่งเสริมการผลิตตามแนวทางเกษตรอินทรีย์และการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน มีการพัฒนาความรู้ด้านการแปรรูป โดยตัวแทนเกษตรกรเข้ารับการฝึกอบรมการแปรรูปข้าวสังข์หยดเป็นโจ๊ก และพัฒนาทักษะด้านการค้าออนไลน์ นอกจากนี้มีการปรับปรุงการจัดการดินและน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ส่งผลให้ข้าวสังข์หยดมีแนวทางการพัฒนาจากสินค้าเกษตรขั้นต้นไปสู่สินค้าเกษตรคุณภาพและผลิตภัณฑ์แปรรูปที่มีมูลค่าเพิ่ม

(4.4) ปลาหัวโม่ง พื้นที่ดำเนินการอำเภอบางแก้ว มีการพัฒนาทั้งด้านการผลิต การจัดการทรัพยากรประมง และการแปรรูป โดยกลุ่มมีการจัดทำซั้งเพื่อเป็นแหล่งอาศัยของสัตว์น้ำ ช่วยลดระยะเวลาและต้นทุนในการออกทำประมง และมีการรณรงค์อนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในช่วงฤดูวางไข่ ขณะเดียวกันมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปลาหัวโม่งแปรรูปและส่งเสริมความรู้ด้านการตลาดและการใช้สื่อออนไลน์ ส่งผลให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากร การลดต้นทุน และการเพิ่มมูลค่าสินค้าประมง

(4.5) ทุเรียน พื้นที่ดำเนินการอำเภอศรีบรรพต มีการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรด้านการจัดการสวนทุเรียน โดยมีการวิเคราะห์ดิน และการจัดการสวนอย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตและส่งเสริมการจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์ เกษตรกรมีความรู้และทักษะ

(4.6) ผึ้งชันโรงพื้นที่ดำเนินการอำเภอควนขนุน มีการพัฒนาศักยภาพการเลี้ยงชันโรงและการใช้ประโยชน์จากน้ำผึ้งชันโรง โดยมีการเพิ่มแหล่งอาหารชันโรงในพื้นที่ และพัฒนาความรู้ด้านการเลี้ยงและการจัดการรัง นอกจากนี้ มีการวางแนวทางพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูป เช่น สบู่ โลชั่น และน้ำผึ้งรูปแบบใหม่ รวมทั้งการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และช่องทางการตลาดออนไลน์ ที่สำคัญมีการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำข้อเสนอโครงการขอรับการสนับสนุนงบประมาณพัฒนาจังหวัด ส่งผลให้กลุ่มมีแนวทางพัฒนาจากการจำหน่ายน้ำผึ้งขั้นต้นไปสู่การสร้างผลิตภัณฑ์มูลค่าเพิ่ม

(4.7) กล้วย พื้นที่ดำเนินการอำเภอศรีนครินทร์ มีการพัฒนาศักยภาพการผลิตและแปรรูปกล้วย โดยมีการถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร สนับสนุนปัจจัยการผลิต และเชื่อมโยงเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยกับกลุ่มแปรรูปในพื้นที่ ทำให้เกิดเครือข่ายวัตถุดิบรองรับการแปรรูป มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์กล้วยแปรรูปและ

ขยายช่องทางจำหน่ายไปยังตลาดในจังหวัดและต่างจังหวัด ส่งผลให้กล้วยสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากการแปรรูปและสร้างช่องทางรายได้ให้แก่เกษตรกรและกลุ่มแปรรูป

(4.8) สุกรชีวภาพ พื้นที่ดำเนินการอำเภอป่าพะยอม มีการพัฒนาระบบการเลี้ยงสุกรชีวภาพและส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร โดยมีฟาร์มบางส่วนเข้าสู่ระบบการรับรอง GFM และมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเนื้อสุกร เช่น ลูกชิ้น กุนเชียง ไส้กรอกอีสาน และหมูฝอย พร้อมทั้งมีการเชื่อมโยงตลาดทั้งในชุมชนและตลาดออนไลน์ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าตั้งแต่การผลิต การแปรรูป

(4.9) ผึ้งโพรง พื้นที่ดำเนินการอำเภอป่าบอน มีการพัฒนาการเลี้ยงผึ้งโพรงและการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์น้ำผึ้ง โดยกลุ่มมีการพัฒนาความรู้ด้านการเลี้ยง การแปรรูป และการตลาด มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อยอด เช่น สบู่และโลชั่น รวมถึงพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ฉลาก และการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางออนไลน์ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาจากการจำหน่ายน้ำผึ้งเป็นวัตถุดิบไปสู่ผลิตภัณฑ์แปรรูปและสร้างแบรนด์ของกลุ่ม

(4.10) มะม่วงเบา พื้นที่ดำเนินการอำเภอเมืองพัทลุง มีการพัฒนามะม่วงเบาจากสินค้าเกษตรพื้นถิ่นไปสู่ผลิตภัณฑ์แปรรูปที่มีมูลค่าเพิ่ม โดยกลุ่มมีผลิตภัณฑ์แปรรูปหลัก ได้แก่ มะม่วงเบาแผ่นเส้น แก้ว น้ำมะม่วงเบาพาสเจอไรซ์ และมะม่วงเบาแช่อิ่ม และมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น ไวน์มะม่วงเบา นอกจากนี้ มีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การประชาสัมพันธ์ และการเชื่อมโยงตลาดทั้งร้านของฝาก ร้านอาหาร ตลาดชุมชน และช่องทางออนไลน์ ส่งผลให้สามารถใช้การแปรรูปช่วยบริหารจัดการผลผลิตช่วงออกสู่ตลาดจำนวนมาก และเพิ่มมูลค่าผลผลิตจากการจำหน่ายผลสด

4.4 โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร)

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าชีวภาพ (สมุนไพร) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรในการผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพ เข้าสู่มาตรฐานทางการเกษตร (GAP) หรือ เกษตรอินทรีย์ และมีวิธีการผลิตที่ส่งผลให้พืชสมุนไพรมีปริมาณสารสำคัญสูง เพื่อเป็นวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณสมบัติตรงความต้องการของตลาด โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินการ 50 จังหวัด ซึ่งจังหวัดพัทลุงอยู่ในกลุ่มจังหวัดอื่น ๆ ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 77,000 บาท เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการฯ
- กลไกการขับเคลื่อนงาน ผ่านคณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด และคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการพัฒนาสมุนไพร ระดับจังหวัด
- วิธีการดำเนินงาน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง ร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในจังหวัด พร้อมผู้นำในระดับท้องที่ ร่วมกันวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่และสินค้า โดยนำปัญหาและความต้องการของกลุ่มเกษตรกร มากำหนดเป็นแผนการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ภายใต้โครงการ
- ความก้าวหน้าการดำเนินงาน

(1) การคัดเลือกเลือกสินค้า/พื้นที่ดำเนินการ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง ได้คัดเลือกเกษตรกรกลุ่มเครื่องแกงสมุนไพรบ้านหูยาน หมู่ที่ 8 ตำบลนาท่อม อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง เป็นพื้นที่ในการดำเนินงานโครงการฯ มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 30 ราย

(2) การจัดทำเวทีเพื่อวิเคราะห์พื้นที่ ปัญหา ความต้องการและศักยภาพของเกษตรกร ดำเนินการเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2569 ณ ศาลาอเนกประสงค์บ้านหูยาน หมู่ที่ 8 ตำบลนาท่อม อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง ผลปรากฏกลุ่มเกษตรกรมีจุดแข็งสำคัญด้านวัตถุดิบสมุนไพรปลอดภัย สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค และการผลิตเครื่องแกงใช้กรรมวิธีดั้งเดิมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยได้รับการสนับสนุนที่

เข้มแข็งจากผู้นำชุมชนและหน่วยงานภาครัฐ อย่างไรก็ตามยังมีข้อจำกัดด้านโครงสร้างสมาชิกที่เป็นผู้สูงอายุ รวมถึงขาดการวางแผนการผลิตที่เป็นระบบส่งผลให้เกิดการขาดแคลนวัตถุดิบในบางช่วงเวลา และกำลังการผลิตไม่เพียงพอต่อตลาด และยังเผชิญกับปัจจัยเสี่ยงภายนอกอย่างภัยธรรมชาติและศัตรูพืช แนวทางแก้ไขมุ่งเน้นการปรับปรุงระบบน้ำและปัจจัยการผลิตให้พร้อม ควบคู่ไปกับการสร้างแรงจูงใจเพื่อดึงคนรุ่นใหม่เข้าสู่กลุ่มเพื่อสร้างช่องทางตลาดออนไลน์ โดยกำหนดหลักสูตรการอบรมที่เน้นมาตรฐาน GAP การจัดการศัตรูพืชแบบชีวภาพ และการพัฒนาแบรนด์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสมุนไพรเป้าหมาย ได้แก่ พริกขี้หนูชัยบุรีพัทลุง ตะไคร้ และขมิ้น

(3) การจัดกระบวนการเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร ดำเนินการเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2569 ณ ศูนย์เรียนรู้เกษตรพอเพียง บ้านสวนณภัสนันท์ ตำบลมะกอกเหนือ อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ในการให้ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพ ได้แก่ ขั้นตอนการปรุงดินและการปลูกพืชสมุนไพร การดูแลรักษาพืชสมุนไพร และวิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิตพืชสมุนไพร

(4) กิจกรรมพัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรสู่มาตรฐาน GAP พืชสมุนไพร ดำเนินการเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2569 ณ ศาลาอเนกประสงค์บ้านหูยาน หมู่ที่ 8 ตำบลนาท่อม โดยให้ความรู้เกษตรกรในเรื่องของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) สำหรับพืชสมุนไพร และการใช้ชีวภัณฑ์เห็ดเรืองแสงสิรินรัศมีสำหรับพืชสมุนไพร โดยวิทยาการจากศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง พร้อมมอบปัจจัยต้นพันธุ์พริกขี้หนูชัยบุรีพัทลุง จำนวน 50 ต้น/ราย (ซึ่งขอสนับสนุนจากศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 4 จังหวัดนครศรีธรรมราช), ก้อนเห็ดเรืองแสงสิรินรัศมีจำนวน 2 ก้อน/ราย และหัวเชื้อราไตรโคเดอร์มา จำนวน 1 ขวด/ราย

(5) กิจกรรมขยายผล (กลุ่มเดิมปี 2568) และพัฒนาองค์ความรู้การจัดทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพร ได้ดำเนินการโดยมีการแบ่งออกเป็น 3 กิจกรรมย่อย ประกอบด้วย

(5.1) กิจกรรมการพัฒนาความรู้การจัดทำแผนธุรกิจ การสร้างแบรนด์และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2569 โดย ผศ.ดร. นุกูล อินทระสังขา ผู้ทรงคุณวุฒิอุทยานวิทยาศาสตร์และนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยทักษิณ ณ ศาลาหมู่บ้าน หมู่ที่ 13 ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง

(5.2) กิจกรรมอบรมความรู้การต่อยอดการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร (ยาหม่อง, ผงแช่เท้า) เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2569 โดย พท.ชาฟาวี มะแม แพทย์แผนไทยปฏิบัติการ คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง

(5.3) กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อการตลาด (ยาหม่อง, ผงแช่เท้า) เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2569 ณ ศาลาหมู่บ้าน หมู่ที่ 13 ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง

(6) กิจกรรมจัดทำจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร ดำเนินการเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2569 โดยคัดเลือกแปลงสมุนไพรของ นางจริยา ฮั่นพิพัฒน์ บ้านเลขที่ 123 หมู่ที่ 8 ตำบลนาท่อม อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง ในการพัฒนาให้เป็นจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพรต้นแบบของกลุ่ม เพื่อเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดความรู้การผลิตพืชสมุนไพรให้แก่เกษตรกรในพื้นที่และผู้ที่สนใจต่อไป

(7) กิจกรรมพัฒนาความรู้การทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพรของกลุ่ม สนับสนุนด้านการแปรรูปสมุนไพรและการเชื่อมโยงตลาด ดำเนินการเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2569 ณ ศาลาอเนกประสงค์บ้านหูยาน หมู่ที่ 8 ตำบลนาท่อม อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมองค์ความรู้และพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์บ้านหูยานในการจัดทำแผนธุรกิจสินค้าสมุนไพรของกลุ่มและยกระดับการแปรรูป การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และการปรับปรุง

โรงเรือนสู่มาตรฐาน กิจกรรมประกอบด้วย (1) การถ่ายทอดความรู้ เรื่อง การยกระดับการแปรรูปและแนวทางปรับปรุงโรงเรือนสู่มาตรฐาน โดย ผศ.ดร.พรพิมล มะยะเฉียว คณะอุตสาหกรรมเกษตรและชีวภาพ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง (2) การถ่ายทอดความรู้และฝึกปฏิบัติ เรื่อง การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และการสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Creation) ตลอดจนการจัดทำแผนธุรกิจสมุนไพรของกลุ่ม โดย นางนิชมลกานต์ ขุนเพชร ผู้จัดการฝ่ายส่งเสริมเทคโนโลยีและนวัตกรรมสู่ชุมชน อุทยานวิทยาศาสตร์และนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง ทั้งนี้ สมาชิกกลุ่มเกษตรกรจะได้นำความรู้และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการตลาด ยกระดับผลิตภัณฑ์สมุนไพรของกลุ่มให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และบริหารจัดการกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

(8) กิจกรรมพัฒนาความรู้การทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพรของกลุ่มสนับสนุนด้านการแปรรูปสมุนไพรและการเชื่อมโยงตลาด และกิจกรรมขยายผลกลุ่มเกษตรกร (กลุ่มเดิมปี 2568) และเสนอแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพรของกลุ่ม โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) จังหวัดพัทลุง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 (เพิ่มเติม) ดำเนินการเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2569 ณ ห้อง Playground อาคารศูนย์เครื่องมือกลาง อุทยานวิทยาศาสตร์และนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง ในครั้งนี้ ได้มีการจัดฝึกอบรมหลักสูตรการถ่ายทอดความรู้ เรื่อง การเชื่อมโยงการตลาดออนไลน์ ในหัวข้อ "เทคนิคการสร้างสรรค์สื่อดิจิทัลและเนื้อหาการตลาดบน Facebook ด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI)" โดย นางสาวปิยาภรณ์ ขวัญสุด และนางสาวสุดาพร พรายจรูญ นักพัฒนาธุรกิจ จากอุทยานวิทยาศาสตร์และนวัตกรรมสังคม เป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้แก่ผู้แทนกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ทั้งกลุ่มใหม่ ปี 2569 ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์บ้านหูยาน และกลุ่มเดิม ปี 2568 ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสตรีบ้านนา หมู่ 13 ซึ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับความรู้และทักษะปฏิบัติในการสร้างรูปภาพและคลิปวิดีโอเพื่อการประชาสัมพันธ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับใช้ในการสื่อสารการตลาดและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรของกลุ่มต่อไป

5. สถานการณ์การผลิตและราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญ

5.1 สินค้าเกษตร

1) ยางพารา พื้นที่เพาะปลูก 964,657 ไร่ คาดการณ์ผลผลิตที่จะออกสู่ตลาด รายละเอียดดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 การคาดการณ์ผลผลิตยางพารา ที่จะออกสู่ตลาด

เดือน	ปี 2569											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ผลผลิต (ตัน)	24,907	23,206	10,671	3,508	13,102	16,555	18,455	20,191	19,570	15,623	8,424	8,515
ราคา/กก.	56.05	56.05	56.05	56.05	56.05	56.05	56.05	56.05	56.05	56.05	56.05	56.05

หมายเหตุ ราคาเฉลี่ยของน้ำยางสดที่เกษตรกรขายได้

2) ข้าวนาปี พื้นที่เพาะปลูก 106,907 ไร่ มีรอบการผลิตเหลื่อมปี ฤดูเพาะปลูกข้าวนาปีนับตั้งแต่วันที่ 16 มิถุนายน ถึงสิ้นเดือนกุมภาพันธ์ของปีถัดไป และจะเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนมกราคม ถึง เดือนมีนาคม พันธุ์ข้าวที่ปลูก ได้แก่ ข้าวสังข์หยด เล็บนกปัตตานี เฉี้ยงพัทลุง หอมปทุม ปทุมธานี1 ชัยนาท1 กข29 กข41 กข43 กข55 และ กข61 คาดการณ์ผลผลิตที่จะออกสู่ตลาด รายละเอียดดังตารางที่ 17-18

ตารางที่ 17 การคาดการณ์ผลผลิตข้าวนาปี (ข้าวเจ้า) ที่จะออกสู่ตลาด

เดือน	ปี 2569				ปี 2570						
	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ย.
ผลผลิต (ตัน)	2,805.48	5,858.12	781.68	53.16	4,318.19	17,118.30	8,516.45	2,252.83	5,736.76	1,735.99	2,805.48
ราคา/ตัน	10,550	10,550	10,550	10,550	10,550	10,550	10,550	10,550	10,550	10,550	10,550

ตารางที่ 18 การคาดการณ์ผลผลิตข้าวนาปี (ข้าวสังข์หยด) ที่จะออกสู่ตลาด

เดือน	ปี 2569				ปี 2570			
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.
ผลผลิต (ตัน)	839.12	3,324.78	1,450.77	70.00	894.00	3,293.30	1,477.10	60.00
ราคา/ตัน	10,550	10,550	10,550	10,550	10,550	10,550	10,550	10,550

3) ข้าวนาปรัง หรือข้าวนอกฤดู หรือข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง พื้นที่เพาะปลูก 29,915 ไร่ ฤดูกาลเพาะปลูกข้าวนาปรังในจังหวัดพัทลุง เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม - 15 มิถุนายน ผลผลิตข้าวนาปรัง เริ่มออกสู่ตลาดตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายน พันธุ์ข้าวที่ปลูก ได้แก่ ปทุมธานี1 ชัยนาท 1 หอมปทุม เฉี้ยง หอมปทุมมาเลย์ กข55 กข43 กข29 กข53 กข79 และไรซ์เบอรี่ คาดการณ์ผลผลิตที่จะออกสู่ตลาด รายละเอียดดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 การคาดการณ์ผลผลิตข้าวนาปรัง ที่จะออกสู่ตลาด

เดือน	ปี 2569											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ผลผลิต (ตัน)						2,596.12	5,522.39	4,720.85	143.00			
ราคา/ตัน						8,210	8,210	8,210	8,210			

4) ปาล์มน้ำมัน พื้นที่เพาะปลูก 136,618 ไร่ คาดการณ์ผลผลิตที่จะออกสู่ตลาด รายละเอียดดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 การคาดการณ์ผลผลิตปาล์มน้ำมัน ที่จะออกสู่ตลาด

เดือน	ปี 2569											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ผลผลิต (ตัน)	20,098.20	21,540.29	23,517.97	29,424.65	24,724.76	25,835.67	24,641.40	25,468.37	23,887.15	22,440.93	21,428.65	20,760.29

เดือน	ปี 2569											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ราคา/กก.	6.58	6.58	6.58	6.58	6.58	6.58	6.58	6.58	6.58	6.58	6.58	6.58

หมายเหตุ ราคาเฉลี่ยของผลปาล์มสดที่เกษตรกรขายได้ 6.58 บาทต่อกิโลกรัม

5) ทุเรียน พื้นที่เพาะปลูก 9,577 ไร่ ผลผลิตจะออกสู่ตลาด 2 ช่วง คือ เดือนมกราคมถึงกุมภาพันธ์ (นอกฤดู) และช่วงเดือนกรกฎาคมถึงธันวาคม โดยผลผลิตจะออกมากช่วงเดือนกรกฎาคม คาดการณ์ผลผลิตที่จะออกสู่ตลาด รายละเอียดดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 การคาดการณ์ผลผลิตทุเรียน ที่จะออกสู่ตลาด

เดือน	ปี 2569											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ผลผลิต (ตัน)							1,138.38	1,459.69	243.86			
ราคา/กก.							98.00	98.00	98.00			

6) มังคุด พื้นที่เพาะปลูก 9,059 ไร่ ผลผลิตจะออกสู่ตลาด 2 ช่วง คือเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม และเดือนธันวาคม โดยผลผลิตออกมากในเดือนกรกฎาคม คาดการณ์ผลผลิตที่จะออกสู่ตลาด รายละเอียดดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 การคาดการณ์ผลผลิตมังคุด ที่จะออกสู่ตลาด

เดือน	ปี 2569											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ผลผลิต (ตัน)							1,304.83	1,570.63	437.42			
ราคา/กก.							36.82	36.82	36.82			

7) ลองกอง พื้นที่เพาะปลูก 4,727 ไร่ คาดการณ์ผลผลิตที่จะออกสู่ตลาด รายละเอียดดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 การคาดการณ์ผลผลิตลองกอง ที่จะออกสู่ตลาด

เดือน	ปี 2569											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ผลผลิต (ตัน)								188.28	840.28	345.23		
ราคา/กก.								31.92	31.92	31.92		

8) เงาะ พื้นที่ปลูก 2,270 ไร่ คาดการณ์ผลผลิตที่จะออกสู่ตลาด รายละเอียดดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 การคาดการณ์ผลผลิตเงาะ ที่จะออกสู่ตลาด

เดือน	ปี 2569											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ผลผลิต (ตัน)						3.38	199.47	499.52	239.03	8.00	24.52	43.84
ราคา/กก.						21.12	21.12	21.12	21.12	21.12	21.12	21.12

9) สละ พื้นที่ปลูก 3,930 ไร่ ผลผลิตสละจะออกสู่ตลาดทั้งปี และจะออกมากช่วงเดือนเมษายนถึงกันยายน คาดการณ์ผลผลิตที่จะออกสู่ตลาด รายละเอียดดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 การคาดการณ์ผลผลิตสละ ที่จะออกสู่ตลาด

เดือน	ปี 2569											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ผลผลิต (ตัน)	288.32	337.88	364.11	400.82	488.84	604.32	616.59	585.89	470.52	419.45	333.78	275.91
ราคา/กก.	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45

10) สับปะรด พื้นที่ปลูก 3,126 ไร่ ผลผลิตจะออกสู่ตลาดตลอดทั้งปี และจะออกมากช่วงเดือนเมษายนถึงกรกฎาคม คาดการณ์ผลผลิตที่จะออกสู่ตลาด รายละเอียดดังตารางที่ 26

ตารางที่ 26 การคาดการณ์ผลผลิตสับปะรด ที่จะออกสู่ตลาด

เดือน	ปี 2569											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ผลผลิต (ตัน)	408.13	491.10	526.82	512.03	783.40	935.80	803.70	658.20	456.90	404.70	371.00	427.10
ราคา/กก.	4.66	4.66	4.66	4.66	4.66	4.66	4.66	4.66	4.66	4.66	4.66	4.66

5.2 ฟาร์มมาตรฐานด้านปศุสัตว์

1) ฟาร์มไก่ไข่ (GAP) จำนวน 11 ฟาร์ม
2) ฟาร์มไก่เนื้อ (GAP) จำนวน 339 ฟาร์ม
3) ฟาร์มไก่พันธุ์ (GAP) จำนวน 2 ฟาร์ม
4) ฟาร์มสุกร (GAP) จำนวน 240 ฟาร์ม
5) ฟาร์มโคนม (GAP) จำนวน 81 ราย
6) ชันโรง (GAP) จำนวน 12 ราย

6. สถานการณ์และการช่วยเหลือภัยพิบัติด้านเกษตร

6.1 พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง/อุทกภัย (ล่อแหลมและเปราะบาง)

1) ภัยแล้ง

- ในห้วงเดือนตุลาคม 2569 ไม่เกิดภัยแล้งในพื้นที่

2) วาตภัย

- ในห้วงเดือนตุลาคม 2569 ไม่เกิดวาตภัยในพื้นที่

3) อุทกภัย

- ในห้วงเดือนตุลาคม 2569 ไม่เกิดอุทกภัยในพื้นที่

6.2 ผลการเฝ้าระวังโรคและแมลงศัตรูสำคัญ

1) พบการระบาดของโรคไหม้/ไหม้คอรวง ในนาข้าว ในพื้นที่อำเภอควนขนุน เกษตรกรได้รับผลกระทบจำนวน 1 ราย/ครัวเรือน พื้นที่ 6 ไร่

การดำเนินการแก้ไข เจ้าหน้าที่กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุง พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอควนขนุน ลงพื้นที่ให้คำแนะนำการป้องกันกำจัดศัตรูพืชในข้าว ดังนี้

1.1) หมั่นสำรวจแปลงนาอย่างสม่ำเสมอโดยเฉพาะระยะข้าวแตกกอ-ตั้งท้อง

1.2) ใช้พันธุ์ต้านทานโรค และหลีกเลี่ยงการปลูกข้าวในพื้นที่ที่มีการระบาดซ้ำซาก

1.3) จัดการวัชพืช และรักษาระดับน้ำให้เหมาะสม

1.4) เมื่อพบการระบาด ให้ใช้สารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ หรือสารตามคำแนะนำของกรมส่งเสริมการเกษตร

2) พบการระบาดของโรครากเน่าโคนเน่าในต้นทุเรียน ในพื้นที่อำเภอกงหราและอำเภอป่าพะยอม เกษตรกรได้รับผลกระทบจำนวน 28 ราย/ครัวเรือน พื้นที่รวม 20 ไร่

การดำเนินการแก้ไข เจ้าหน้าที่กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุง พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอกงหราและป่าพะยอม ลงพื้นที่ให้คำแนะนำการป้องกันกำจัดโรคในต้นทุเรียน ดังนี้

2.1) หมั่นตรวจแปลงและดูแลสวนอย่างสม่ำเสมอโดยเฉพาะบริเวณโคนต้นและราก

2.2) รักษาความชื้นในดิน ไม่ให้แฉะเกินไปและระบายน้ำได้ดี

2.3) ตัดแต่งส่วนที่เป็นโรค เศษใบ กิ่ง และผลทุเรียนที่เน่าออกจากแปลง

2.4) ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา หรือจุลินทรีย์ควบคู่กับการใช้สารป้องกันกำจัดเชื้อราตามคำแนะนำของกรมส่งเสริมการเกษตร

6.3 การช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ

- ไม่มี –

7. ปัญหา/ข้อเรียกร้องที่เกิดขึ้นในจังหวัด/แนวทางแก้ไข

- ไม่มี -

8. ปัญหาอุปสรรค/ความเสี่ยง/ความท้าทาย ต่อการปฏิบัติราชการด้านการเกษตรของจังหวัด และข้อเสนอวิธีการลดความเสี่ยง

- ไม่มี -

****

จัดทำข้อมูลโดย
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง
วันที่ 27 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2569

ข้อมูลความก้าวหน้า
การช่วยเหลือเกษตรกรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตามนโยบายรัฐบาล
พื้นที่จังหวัดพัทลุง ประจำเดือนตุลาคม 2569

.....

จังหวัดพัทลุง โดยหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ได้ดำเนินงานโครงการประกันรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรต่างๆ ที่ประสบปัญหาราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ และโครงการตามนโยบายรัฐบาลอื่นๆ โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

โครงการสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี 2568/69	
มติ ครม. **19 สิงหาคม 2568**	เห็นชอบสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 2568/69 ในอัตราไร่ละ 1,000 บาท ครัวเรือนละไม่เกิน 10 ไร่หรือครัวเรือนละไม่เกิน 10,000 บาท โดยวัตถุประสงค์เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและส่งเสริมให้เกษตรกรมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ ลดค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูกข้าว รวมถึงสนับสนุนให้เกษตรกรมีแรงจูงใจในการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของการผลิตข้าว กลุ่มเป้าหมาย : เป็นเกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 2568/69 รอบที่ 1 กับกรมส่งเสริมการเกษตร ทุกภาค (ยกเว้นภาคใต้) - กลุ่มที่ 1 เริ่มปลูก 1 พฤษภาคม - 31 ตุลาคม 2568 - กลุ่มที่ 2 เริ่มปลูก 1 เมษายน - 31 ตุลาคม 2568 ภาคใต้ - กลุ่มที่ 3 เริ่มปลูก 16 มิถุนายน 2568 - 28 กุมภาพันธ์ 2569 ระยะเวลาดำเนินงานโครงการ : 19 สิงหาคม 2568 – 30 กันยายน 2569 ระยะเวลาการจ่ายเงินสิ้นสุด : 30 กันยายน 2569
ผลการดำเนินงาน	- เกษตรกรขึ้นทะเบียน จำนวน 12,580 ครัวเรือน รวมพื้นที่ 91,877.46 ไร่ - ส่งข้อมูลให้ ธกส. ดำเนินการ จำนวน 12,336 ครัวเรือน รวมพื้นที่ 83,040.57 ไร่ - ธกส. ดำเนินการโอนเงินแล้ว จำนวน 2,509 ครัวเรือน เป็นเงิน 17,084,322.50 บาท หมายเหตุ เกษตรกรที่ยังไม่ได้รับช่วยเหลืออยู่ระหว่างรอการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม

ข้อมูล ณ วันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2569
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง